

Srbská republika
Autonómna pokrajina Vojvodina
Mesto Nový Sad
Miestny ombudsman

SPRÁVA ZA 2022. ROK

V Novom Sade marec 2023

OBSAH:

1. Увод.....	3
2. Právny rámec činnosti miestneho ombudsmana ¹	4
3. Aktivity miestneho ombudsmana	4
4. Štatistické údaje	5
5. Práca miestneho ombudsmana na sťažnostiach občanov	8
5.1 Odporúčania, stanoviská, návrhy, iniciatívy	9
5.2 Prípady uskutočnené v roku 2022	18
6. Prehliadka miestnych spoločenstiev na území mesta Nový Sad	22
7. Činnosť miestneho ombudsmana v oblasti ochrany a podpory ľudských práv.....	22
8. Odborné stretnutia	30
9. Prítomnosť v médiách	36
10. Finančné prostriedky	37

¹ Všetky výrazy použité v tomto texte v mužskom rode zahŕňajú rovnaké výrazy v ženskom rode.

1. ÚVOD

Predchádzajúci rok 2022 nepriniesol žiadne veľké prekvapenia z hľadiska rešpektovania práv občanov v Novom Sade a z hľadiska práv obzvlášť citlivých skupín, ktorým sa miestny ombudsman v priebehu roka venoval.

Niektoré obzvlášť citlivé skupiny požadovali väčšie rešpektovanie svojich práv, ale žiadny z prípadov, ktoré riešil miestny ombudsman, sa netýkal existenčných práv obzvlášť citlivých skupín, ale skôr požiadaviek na zlepšenie ich postavenia.

Pozoruhodné je, že v predchádzajúcom roku 2022 sa zvýšil počet odporúčaní a stanovísk miestneho ombudsmana. Odporúčaniam sa budeme podrobnejšie venovať neskôr v správe. Úrady, teda správy mesta Nový Sad, konali vo veľkom percente podľa odporúčaní miestneho ombudsmana.

Čo sa týka spolupráce so správnymi orgánmi, takmer so všetkými správnymi orgánmi, t.j. službami mesta Nový Sad, bola spolupráca korektná a včasná a miestny ombudsman sa bude v roku 2023 snažiť dosiahnuť súčinnosť so všetkými úradmi, t.j. službami mesta Nový Sad na ešte lepšej úrovni a s cieľom čo najlepšie dosiahnuť práva občanov.

Miestny ombudsman v minulom roku, tak ako po minulé roky, zorganizoval sériu aktivít s cieľom presadzovať a zlepšovať ľudské práva a práva menšín. Miestny ombudsman sa v roku 2022 zaoberal obzvlášť citlivými skupinami – deťmi, ktoré sú obeťami rovesníckeho násillia, ženami a rodovou rovnosťou, stredoškólákmi v meste Nový Sad a ľuďmi so zdravotným postihnutím. Taktiež jednou z tém, ktorou sa miestny ombudsman zaoberal, bolo aj právo našich spoluobčanov žiť v zdravom životnom prostredí. Uvedeným aktivitám sa budeme podrobnejšie venovať v tejto správe a výsledky uskutočneného výskumu sú zverejnené aj na webovej stránke miestneho ombudsmana lokalniombudsman.novisad.rs

Z druhej strany okrem personálnych zmien, ktoré sa v priebehu roka udiali v Odbornej službe miestneho ombudsmana, s prihliadnutím na to, že v tejto inštitúcii pracovali dvaja zamestnanci na dobu neurčitú, je ďalšou motiváciou pre väčšiu angažovanosť zamestnancov pri presadzovaní a ochrane práv našich spoluobčanov je uznaním iných ombudsmanov v Srbskej republike. Členovia Asociácie ombudsmanov Srbska totiž na zasadnutí Zhromaždenia Asociácie v júni 2022 zvolili miestnu ombudsmanku mesta Nový Sad Marinu Popov Ivetić za predsedníčku združenia. Hoci byť predsedom, čiže v čele tohto združenia prináša pri dobrej organizácii a tímovej práci zamestnancov Odbornej služby miestneho ombudsmana mesta Nový Sad množstvo povinností a veľkú zodpovednosť, naši spoluobčania, pokiaľ ide o ochranu svojich práv, nepocítili túto zmenu.

2. PRÁVNÝ RÁMEC ČINNOSTI MIESTNEHO OMBUDSMANA

V súlade s článkom 97 zákona o miestnej samospráve „Úradný vestník Srbskej republiky“, č. 129/07, 83/14 – ostatné zákony, 101/16 – ostatné zákony a 47/18), ktorý ustanovuje, že jednotka miestnej samosprávy môže zriadiť miestneho ombudsmana, ktorý je oprávnený samostatne kontrolovať dodržiavanie práv občanov, zisťovať priestupky spáchané konaním, činnosťou alebo nečinnosťou správnych orgánov a verejných služieb, ak ide o porušenie o nariadeniach a obecných aktoch miestnej samosprávy, na pôsobnosť, spôsob konania a voľbu a zánik funkcie miestneho ombudsmana upravuje štatút a iný všeobecný zákon, Zastupiteľstvo mesta Nový Sad prijalo Štatút mesta Nový Sad („Úradný vestník mesta Nový Sad“ číslo 11/19), ktorý v ustanovení článku 127 predpisuje, že miestny ombudsman samostatne a nezávisle chráni práva občanov a kontroluje prácu mestských správ, špeciálnych organizácií a služieb, mestského zastupiteľstva, ak vystupuje ako orgán druhého stupňa v správnom konaní, orgánov príslušných na právnu ochranu vlastníckych práv a záujmov mesta, ako aj iných orgánov a organizácií, obchodných spoločností a inštitúcií, ktorých zriaďovateľom je mesto, ktorým je zverená verejná pôsobnosť, ako aj to, že uznesenie mestského zastupiteľstva bližšie upravuje pôsobnosť a pôsobnosť, spôsob konania a rozhodovania, voľbu a zánik povinností, ako napríklad ako aj ďalšie otázky dôležité pre prácu miestneho ombudsmana.

Zastupiteľstvo mesta Nový Sad na základe Štatútu prijalo na zasadnutí uskutočnenom dňa 12. decembra 2019 Rozhodnutie o miestnom ombudsmanovi („Úradný vestník mesta Nový Sad“, č. 59/19), ktorým uznesenie nadobudlo účinnosť 21. decembrom 2019.

Podľa ustanovenia článku 45 Rozhodnutia o miestnom ombudsmanovi je predpísané, aby miestny ombudsman raz ročne, najneskôr do 15. marca nasledujúceho roka, predložil mestskému zastupiteľstvu správu za predchádzajúci rok o svojej činnosti, o realizácii, rešpektovaní a zlepšovaní ľudských práv, v ktorom podáva všeobecné hodnotenie o práci úradov, teda o službe z pohľadu stavu ochrany ľudských práv a slobôd, postavenia zraniteľných skupín, ako napr. ako aj pozorované nedostatky a opatrenia, ktoré navrhuje na ich odstránenie. Správa z odseku 1 tohto článku obsahuje najmä počet a štruktúru sťažností, celkové hodnotenie práce úradov, teda služieb z pohľadu uplatnenia predpisov, zistené nedostatky a odporúčania, stanoviská a návrhy na ich odstránenie, ako aj kritika a chvála jednotlivých autorít, teda služieb, a vedúcich, ktorí riadia orgány, teda služby. Správa z odseku 1 tohto článku je zverejnená v „Úradnom vestníku mesta Nový Sad“ a na internetovom portáli mestského zastupiteľstva a je doručená aj prostriedkom verejného informovania. Správa miestneho ombudsmana sa prerokúva pred mestským zastupiteľstvom a nehlasuje sa o nej.

3. AKTIVITY MIESTNEHO OMBUDSMANA

Základnou kompetenciou ombudsmana je kontrola práce správnych orgánov, to znamená vybavovanie sťažností a odvolaní občanov, ako aj rozhovory s občanmi ústne

na úrade alebo telefonicky. Preto väčšina aktivít miestneho ombudsmana smeruje k riešeniu problémov, na ktoré poukazujú občania.

Za cieľom priblíženia miestneho ombudsmana občanom v roku 2022 miestny ombudsman opäť spustil akciu návštev miestnych spoločenstiev, ktoré sú od úradu ombudsmana najďalej, s cieľom, aby sa občanom, ktorí sa nemôžu dostať do priestorov miestnemu ombudsmanovi, poskytlo poradenstvo a právna ochrana v rámci jurisdikcie miestneho ombudsmana. Hoci v poslednom období je čoraz zreteľnejší trend, že občania sa čoraz menej obracajú na miestneho ombudsmana tak, že prichádzajú do kancelárie porozprávať sa so zamestnancami a čoraz viac posielajú sťažnosti modernými komunikačnými prostriedkami, t. j. e-mailom, miestny ombudsman plánuje navštevovať vzdialené miestne spoločenstvá ako pravidelnú aktivitu vzhľadom na to, že určitý počet občanov sa po návšteve miestneho spoločenstva nahlásil miestnemu ombudsmanovi a z toho dôvodu, že nezaznamenali včas oznámenie v médiách, že miestny ombudsman navštívi ich miestne spoločenstvo.

V minulom roku miestny ombudsman, ako aj v predchádzajúcich rokoch, vykonal sériu aktivít zameraných na podporu a zlepšenie práv obzvlášť citlivých skupín, o ktorých bude podrobnejšie písané neskôr v správe.

4. ŠTATISTICKÉ ÚDAJE

V roku 2022 sa na miestneho ombudsmana obrátilo spolu 495 občanov, či už podaním sťažnosti, telefonicky alebo sa osobne prišli porozprávať so zamestnancami. Podaných bolo 186 sťažností (o 13 menej ako v roku 2021), 8 konaní bolo začatých z vlastnej iniciatívy miestneho ombudsmana (o 4 viac ako v roku 2021) a ústne sa obrátilo 301 občanov.

Počas roka 2022 miestny ombudsman konal celkovo v 227 prípadoch. Z tohto počtu bolo 33 prípadov presunutých z roku 2021 do roku 2022 a v priebehu roku 2022 vytvoril miestny ombudsman 194 prípadov na základe sťažností občanov a z vlastnej iniciatívy. Ku koncu roka 2022 miestny ombudsman neukončil konania v celkovo 35 prípadoch, pričom všetky boli začaté na základe sťažností z roku 2022.

Čo sa týka spôsobu podania podnetu, v priebehu roka 2022 podalo podnet 114 občanov e-mailom, 48 občanov podalo osobne, 21 občanov podalo poštou, 2 občania prostredníctvom webovej stránky miestneho ombudsmana a 1 cez Facebook, pričom 8 prípadov začalo z vlastnej iniciatívy.

Čo sa týka ďalších kontaktov, ktoré mali zamestnanci miestneho ombudsmana s občanmi a ktoré nevedli k podaniu podnetu, pracovníci kancelárie miestneho ombudsmana uskutočnili 177 telefonických rozhovorov s občanmi a 124 rozhovorov s občanmi, ktorí sa do úradu obrátili na miestneho ombudsmana osobne, a počas ktorého boli občania odkázaní na príslušný zákonný postup.

Podľa článku 2 rozhodnutia o miestnom ombudsmanovi je stanovené, že miestny ombudsman kontroluje prácu mestských správ, osobitných organizácií a služieb mesta Nový Sad, mestského zastupiteľstva, keď koná ako orgán druhého stupňa v správnom konaní, orgánu zodpovedného na právnu ochranu vlastníckych práv a záujmov mesta Nový Sad, ako aj iných orgánov a organizácií, spoločností a inštitúcií, ktorých zriaďovateľom je mesto Nový Sad, ktorým je zverená verejná moc.

Počet podaných námietok k práci úradov, t. j. služieb mesta Nový Sad, uvádza nasledujúca tabuľka:

	Názov orgánu	Počet poznámok
1.	Mestská správa pre inšpekčné úkony	63
2.	Mestská správa pre stavebné pozemky a investície	27
3.	VKP Vodovod i kanalizácia Nový Sad	24
4.	Stredisko sociálnej práce mesta Nový Sad	22
5.	Mestská správa pre urbanizmus a stavebné záležitosti	14
6.	VKP Čistoča Nový Sad	13
7.	Mestská správa pre majetkové a majetkovo-právne záležitosti	13
8.	PU Radosno detinjstvo Nový Sad	9
9.	VKP Parking servis Nový Sad	7
10.	VKP Informatika Nový Sad	7
11.	VKP Novosadska toplana Nový Sad	6
12.	VMDP Nový Sad	5
13.	Mestská správa pre dopravu a pozemné komunikácie	4
14.	Mestská správa daní	4
15.	VKP Gradsko zelenilo	4
16.	VKP Lisje Nový Sad	3
17.	Mestská správa sociálnoprávnej ochrany a ochrany detí	3
18.	Mestská správa pre komunálne veci	2
19.	Mestská správa pre školstvo	2
20.	VP Urbanizam Nový Sad	2
21.	Úrad pre poskytovanie právnej pomoci mesta Nový Sad	1
22.	Mestská správa pre všeobecné záležitosti	1
23.	Ústav ochrany kultúrnych pamiatok	1
24.	Advokátska kancelária mesta Nový Sad	1
25.	Múzeum mesta Nový Sad	1
26.	VKP Put Nový Sad	1
27.	Kultúrne centrum	1

Ak porovnáme štruktúru podaných sťažností so štatistikou z predchádzajúcej správy, je vidieť, že len na niekoľkých úradoch alebo útvaroch došlo k poklesu počtu námietok občanov, teda na väčšinu služieb a úradov sa občania sťažovali individuálnejšie. Pokles počtu odvolaní od jednotlivých občanov úradmi, t.j. službami, bol v minulom roku zaznamenaný na PU Radosno detinjstvo, Mestskej správe pre všeobecné záležitosti, v o niečo väčšom počte na PUK Lisje, pričom najvýraznejší pokles bol zaznamenaný v počte námietok voči práci mestskej daňovej správy. Miestny

ombudsman pri tejto príležitosti pripomína, že s mestskou daňovou správou vždy úspešne spolupracoval a že veľké množstvo prípadov začatých na základe sťažností občanov sa skončilo konštatovaním, že úrad priestupok odstránil po tom, ako sa miestny ombudsman obrátil tejto správe. Mestská daňová správa teda aj v predchádzajúcich rokoch mala pochopenie pre problémy, na ktoré občania poukazovali, čo sa prejavilo najmä v roku 2022. V každom páde to, na čo upozorňuje najmä miestny ombudsman je, že občania sa väčšinou sťažovali na prácu úradov a služieb, s ktorými prichádzajú denne najviac do kontaktu a ktoré majú na starosti riešenie problémov, na ktoré občania najčastejšie poukazujú.

Okrem námietok voči práci úradov, t. j. služieb, ktorých prácu kontroluje miestny ombudsman, sa v priebehu roka 2022 občania sťažovali aj na právnické osoby, ktorých prácu miestny ombudsman nekontroluje, z tohto dôvodu bol miestny ombudsman vyhlásený za nekompetentného konateľ. Občania sa sťažovali na prácu orgánov republiky, podnikov a inštitúcií (73 občanov), na hospodárske spoločnosti (68 občanov), úrady a inštitúcie Autonómnej pokrajiny Vojvodiny (21 občanov), verejných činiteľov (19 občanov), na susedov resp. spoluobčanov (18 občanov), odborných manažérov a bytové družstvá (15 občanov), mestské zastupiteľstvo, keď nevystupovalo ako orgán druhého stupňa v správnom konaní (5 občanov), orgány a inštitúcie z iných územných samosprávnych celkov (4 občania), advokátov (6 občanov), Maticu srbskú (2 občania), miestne spoločenstvá (1 občan) a združenia (1 občan).

Počas roka 2022 občania upozorňovali miestneho ombudsmana na tieto problémy: problémy v obci, ticho administratívy, námietky proti kalkulácii komunálnych služieb, námietky voči práci zamestnancov a postoj zamestnancov ku klientom, nemožnosť výkonu práv, problémy z pasivovanej adresy v MVV, problémy s preplatením výdavkov z RFZP, neriešenie žiadosti o priznanie postavenia účastníka konania, zverejňovanie údajov o zvlášť citlivých skupinách, pomalá práca administratívy, nerealizácia prijatých riešení, neprofesionálne vykonávanie služieb zamestnancov, potreba právneho poradenstva, problémy so susedmi a nájomníkmi, problémy s kúpou a predajom hnutel'ných a nehnuteľných vecí, problémy s distribútormi káblovej televízie a mobilnými operátormi, problémy so zamestnávateľmi, šikanovanie, neoprávnené nahrávanie, nedostatok prostriedkov na živobytie, domáce násilie, neplatenie odvodov, neuznávanie autorských práv a mnohé ďalšie problémy.

Zo všetkých 192 prípadov, ktoré boli ukončené v roku 2022, sú spôsoby dokončenia uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Spôsob ukončenia konania:	číslo
Zamietnutá sťažnosť pre nedostatok jurisdikcie	51
Strana odpoveď úradu nekomentovala	32
Zamietnutá sťažnosť – predčasná	20
Úrad problém vyriešil po kontaktovaní miestneho ombudsmana	17
Prerušené konania – iné	17
Zistené nedostatky – Odporúčanie	7
Zamietnutá sťažnosť – iné	7
Zistené nedostatky – stanovisko	6

Zamietnutá reklamácia – nedokončená	5
Konanie je pozastavené – strana je spokojná s odpoveďou úradov	5
Prípado bol postúpený Ochrancovi občanov Srbskej republiky	5
Konanie bolo pozastavené – v práci neboli zistené žiadne nezrovnalosti	4
Prípado bol postúpený príslušnému orgánu	4
Prípado bol postúpený pokrajinskému ochrancovi občanov – ombudsmanovi	3
Zamietnutá sťažnosť – podaná po lehote	3
Iniciatíva zmeniť rozhodnutie	3
Konanie bolo prerušené – sťažnosť bola stiahnutá	2
Pozastavené konanie – začaté ďalšie konanie	1
Úhrne	192

Čo sa týka obrátení občanov a v situáciách, keď sa občania obrátili na miestneho ombudsmana ústne a nie písomne, výsledok týchto odvolaní bol nasledovný: v 191 prípadoch sa miestny ombudsman vyhlásil za nekompetentného, v 66 prípadoch to bolo predčasné odvolanie, keď miestny ombudsman informoval účastníka, že sa musí najskôr obrátiť na príslušný orgán a až v prípade, že problém nevyrieši, môže podať sťažnosť miestnemu ombudsmanovi, pričom v 22 prípadoch boli občania informovaní o možnosti podania sťažnosti, pretože situácia je v kompetencii miestneho ombudsmana a vo veci boli splnené predpísané podmienky na podanie sťažnosti. Zvyšných 22 situácií nepatrí do žiadnej z uvedených kategórií.

Podľa článku 37 ods. 4 rozhodnutia o miestnom ombudsmanovi v prípade zamietnutia sťažnosti má miestny ombudsman povinnosť poradiť sťažovateľovi o prípadných ďalších možnostiach ochrany jeho práv. Vo všetkých situáciách, aj keď bola podaná sťažnosť, ktorá bola zamietnutá pre nedostatok kompetencie, ako aj počas ústnych rokovaní so stranami, miestny ombudsman najčastejšie odkazoval občanov na právnu pomoc (67 občanov), potom na ochrancu občanov Srbskej republiky (43 občanov), následne na inšpekcie na úrovni republiky (cestovný ruch, zdravotníctvo, inšpekcia práce...) (24 občanov), ostatné orgány územnej samosprávy (23 občanov), ďalej na jednotlivé ministerstvá (20 občanov), ďalej rezort ochrany spotrebiteľa na ministerstve obchodu, cestovného ruchu a telekomunikácií (19 občanov), komora exekútorov (15 občanov), ďalej pokrajinský ochranca občanov – ombudsman (12 občanov), odbor vnútorná kontrola na ministerstve vnútorných vecí (11 občanov), súde (10 občanov), konateľovi bytového družstva (9 občanov), poradcovi pre ochranu práv pacientov (7 občanov) ako aj v iných kompetentných inštitúciách.

5. PRÁCA MIESTNEHO OMBUDSMANA NA SŤAŽNOSTIACH OBČANOV

V priebehu roka 2022 viedol miestny ombudsman mesta Nový Sad 227 konaní, ako bolo uvedené. Počas roka 2022 miestny ombudsman vydal osem odporúčaní, šesť stanovísk a dve iniciatívy na zmenu/prijatie nariadení. V priebehu roka 2022 miestny ombudsman z vlastnej iniciatívy začal osem konaní. V tejto časti správy bude

predstavených niekoľko prípadov, ktoré poznačili prácu miestneho ombudsmana v predchádzajúcom roku, v ktorých miestny ombudsman nekonštatoval zlyhanie v práci správneho orgánu, ale postup bol skončený nejakým iným spôsobom.

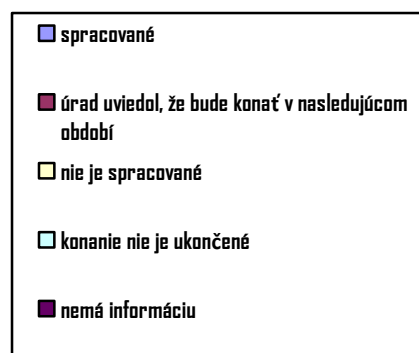
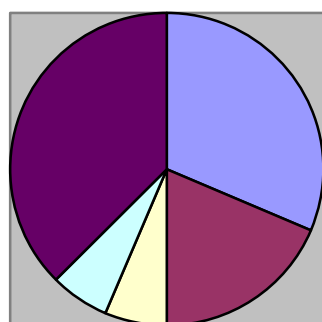
5.1 ODPORÚČANIA, STANOVISKÁ, NÁVRHY, INICIATÍVY

Podľa ustanovenia článku 42 rozhodnutia o miestnom ombudsmanovi, ak miestny ombudsman zistí, že v práci orgánu alebo útvaru boli nedostatky, zašle orgánu alebo útvaru odporúčanie, stanovisko alebo návrh, akým spôsobom pozorovaný nedostatok by sa mal odstrániť. Orgán, t. j. útvar, ktorému miestny ombudsman zaslal odporúčanie, stanovisko alebo návrh, je povinný informovať miestneho ombudsmana o opatreniach, ktoré podnikol, t. j. o dôvodoch, prečo na odporúčanie, stanovisko alebo návrh nekonal, najneskôr do 30 dní odo dňa doručenia odporúčania, stanoviska alebo návrhu.

Ak orgán, t. j. služba, nekoná na základe odporúčania, stanoviska alebo návrhu, t. j. neinformuje miestneho ombudsmana o tom, čo podnikol, alebo ak sa miestny ombudsman domnieva, že prijaté opatrenia nie sú vhodné, informuje o tom orgán, ktorý dohliada na ich prácu, teda zastupiteľstvo mesta, primátora alebo na mestské zastupiteľstvo a môže odporučiť aj určenie zodpovednosti vedúceho, ktorý riadi orgán, teda službu.

Právna povaha aktov prijatých miestnym ombudsmanom, predovšetkým odporúčaní, je taká, že nemajú záväzujúcu právnu silu. Miestny ombudsman teda nemá možnosť donútiť správny orgán k určitému konaniu, ale len možnosť presvedčiť správny orgán argumentmi alebo právomocou o nesprávnosti doterajšieho správania a nutnosti jeho zmeny.

Na druhej strane, hoci odporúčania nie sú právne záväzné, správne orgány majú povinnosť spolupracovať s miestnym ombudsmanom. Ustanovením článku 38 ods. 4 rozhodnutia o miestnom ombudsmanovi je predpísané, že ak orgán alebo útvar nekoná v súlade s povinnosťami ustanovenými týmto rozhodnutím, miestny ombudsman vydá Odporúčanie, v ktorom informuje orgán alebo útvar o predpísanej povinnosti spolupracovať s miestnym ombudsmanom.

Podľa údajov, ktoré má miestny ombudsman k dispozícii v prípadoch, zo 16 podaných odporúčaní, stanovísk alebo iniciatív mestské úrady konali v piatich, pri troch

sa orgán vyjadril, že bude konať v nasledujúcom období, v jednom sa nekonalo, zatiaľ čo jedna bola podaná v rámci stále prebiehajúceho konania a v šiestich prípadoch miestny ombudsman v čase písania tejto správy nemal žiadne informácie o tom, či sa budú konať.

Okrem možnosti predkladať odporúčania, návrhy, stanoviská a podnety, ustanovením článku 44 ods. 1 rozhodnutia o miestnom ombudsmanovi je stanovené, že miestny ombudsman na základe poznatkov získaných z iných zdrojov, vrátane výnimočných a anonymných sťažností, vyhodnotí, že konaním alebo nečinnosťou orgánu, teda služby, boli porušené ľudské práva a slobody. Ako bolo uvedené, v priebehu roku 2022 miestny ombudsman inicioval osem konaní na základe uvedeného článku.

1.

Ako už bolo uvedené, v situácii, keď orgán alebo útvar nekoná v súlade s povinnosťami ustanovenými Rozhodnutím o miestnom ombudsmanovi a nepredloží požadované údaje miestnemu ombudsmanovi, miestny ombudsman vydá Odporúčanie, v ktorom informuje orgán, resp. útvar s predpísanou povinnosťou spolupracovať s miestnym ombudsmanom.

V Správe za rok 2021 bolo uvedené, že v priebehu roka 2021 miestny ombudsman nevydal ani jedno Odporúčanie z dôvodu nespolupráce. Počet týchto odporúčaní bol vždy nízky, to znamená, že miestny ombudsman nemal často potrebu vydávať ich, vzhľadom na to, že doteraz veľmi korektne spolupracoval s úradmi, teda službami mesta Nový Sad.

Avšak počas roku 2022 miestny ombudsman predložil štyri odporúčania z dôvodu nespolupráce, pričom tri zo štyroch sa týkali jednej spoločnosti – VKP Vodovod i Kanalizacija Nový Sad. Štvrtý bol adresovaný Mestskej správe pre stavebné pozemky a investície.

Uvedená skutočnosť je pre miestneho ombudsmana obzvlášť prekvapujúca, ak vezmeme do úvahy, že s VKP Vodovod i Kanalizacija Nový Sad vždy uspokojivo spolupracoval a tento typ odporúčania nebol nikdy predtým adresovaný tej istej spoločnosti. Miestny ombudsman sa pokúsi túto situáciu v priebehu roka 2023 zmeniť a vyjadruje nádej, že v Správe za rok 2023 nebude musieť konštatovať, že zlá spolupráca medzi spoločnosťou a miestnym ombudsmanom pretrváva.

Po napísaní Odporúčania spoločnosť predložila odpoveď v dvoch prípadoch, pričom v treťom miestny ombudsman nedostal všetky požadované údaje do dátumu napísania tejto správy.

2.

Miestny ombudsman mesta Nový Sad začal konanie z vlastnej iniciatívy a podal podnet VKP Vodovod i a kanalizacija Nový Sad na doplnenie Pravidiel o technických podmienkach napojenia na technický systém vodovodu a technický systém kanalizácie („Úradný vestník mesta Nový Sad“ č. 13/1994).

Miestny ombudsman totiž na základe sťažností občanov v predchádzajúcom období, ktoré sa týkali podmienok pripojenia a odpojenia od vodovodu a kanalizácie, určil, že Pravidlá o technických podmienkach pripojenia na technický vodovod a technický systém kanalizácie nie je v súlade s neskôr prijatými predpismi. Presnejšie v ustanovení článku 8 je uvedené, že spolu so žiadosťou o pripojenie na vodovod a kanalizáciu bytového domu sa doložia doklady predpísané Rozhodnutím o výrobe a dodávke vody, odvádzaní a čistení odpadových a dažďových vôd, výrobu a dodávku tepla a výrobu a dodávku plynu („Vestník Obce Nový Sad“ č. 2/91 a 19/92), ktorý už nie je právoplatný a že sú pripojené len podmienky na úpravu priestoru, ktorý nie je v súlade so zákonom o legalizácii stavieb („Úradný vestník RS“ č. 96/2015, 83/2018 a 81/2020 – rozhodnutie ÚS), podľa ktorého nariadenia je potrebné, aby spoločnosť mala dôkaz o ukončení procesu legalizácie zariadenia, ako aj prax spoločnosti, ktorá vyžaduje od používateľa predloženie dodatočnej dokumentácie, ktorá nie je predpísaná v predmetových Pravidlách.

Vzhľadom na to, že od prijatia Pravidiel uplynulo takmer 30 rokov a medzitým sa zmenili aj iné predpisy, miestny ombudsman sa domnieva, že by bolo užitočné zosúladiť ich so skutočným stavom v prevádzke spoločnosti.

Spoločnosť predložila vyhlásenie, že v nasledujúcom období pristúpi k novelizácii Pravidiel v zmysle terminologického zosúladenia Pravidiel s existujúcimi právnymi predpismi, pričom sa nemenia technické podmienky pre vyhotovenie a zapojenie.

3.

Miestny ombudsman dal v konaní po sťažnosti občana odporúčanie VKP Vodovod i kanalizácia Nový Sad, aby konala v súlade s ustanoveniami článku 53 rozhodnutia o podmienkach a spôsobe organizácie práce pri výkone komunálnych služieb činnosti dodávky vody a odvozu vody („Úradný vestník mesta Nový Sad“ č. 60/2010, 8/2011 – opravené, 38/2011, 13/2014, 59/2016, 59/2019 a 59/2020), a opätovne sa obrátiť na Mestskú správu pre veci inšpekcie, odboru komunálnej inšpekcie, aby sa zistilo, či má zariadenie príslušnú dokumentáciu na pripojenie na verejný vodovod a na pripojenie k budove, t.j. či boli splnené podmienky na vydanie príkazu Spoločnosti o odpojení zariadenia od vodovodu. Spoločnosti bolo odporúčané, aby pri budúcej práci pri preberaní dokumentácie od občanov postupovala profesionálne, odborne a zodpovedne a aby dôsledne dbala na to, či je predložená dokumentácia právoplatná.

Na základe zistených skutočností miestny ombudsman zistil, že VKP Vodovod i kanalizácia Nový Sad umožnil napojenie na vodovodnú sieť k objektu, pre ktorý v čase uzatvorenia zmluvy o vybudovaní separácie na domovú prípojku, nemal dostatočný dôkaz o tom, že legalizačné konanie bolo kladne a definitívne ukončené.

Na druhej strane VKP „Vodovod i kanalizacija Nový Sad sa nedopustil opomenutia vo svojej práci, keď po sťažnosti sťažovateľa v tomto prípade na nelegálnu stavbu nepristúpil k jej odpojeniu od vodovodu bez príslušného rozhodnutia obecného inšpektora.

So zreteľom na to, že spoločnosť sa obrátila na Mestskú správu pre veci inšpekcie, odbor mestskej inšpekcie s prihláškou, na ktorú nedostala odpoveď do dátumu napísania tohto Odporúčania, spoločnosť podľa stanoviska miestneho ombudsmana, je povinná konať v súlade s ustanovením článku 53 rozhodnutia o podmienkach a spôsobe organizovania prác pri výkone komunálnych činností dodávky vody a odvozu vody a opätovne podať podnet Mestskej správe pre veci inšpekcie, odbor komunálnej inšpekcie, za účelom zistenia, či má zariadenie príslušnú dokumentáciu na napojenie na verejný vodovod a na napojenie na budovu, teda či sú splnené podmienky na vydanie príkazu spoločnosti na odpojenie prípojky objektu z vodovodného systému.

Totíž dňa 6. októbra 2021 VKP Vodovod i kanalizacija Nový Sad uzavrel zmluvu o vybudovaní separácie pri domovej vodovodnej prípojke na základe priloženej dokumentácie, okrem iného aj legalizačného rozhodnutia a osvedčeného súhlasu vlastníka prípojky. Sťažovateľ v tomto prípade spochybnil oba vyššie uvedené dokumenty. Pokiaľ ide o overený súhlas vlastníka pripojenia, miestny ombudsman uvádza, že ho možno napadnúť len pred príslušným súdom. Druhý spomínaný dôkaz predložený žalobcom však spoločnosť akceptovala, a to Rozhodnutie o legislatíve, ktoré nielenže nebolo v čase podpisu zmluvy konečné, ale bolo aj zrušené príslušným druhostupňovým orgánom. V súlade s uvedeným musí spoločnosť pri svojej ďalšej práci pri preberaní dokumentácie od občanov musí postupovať odborne, profesionálne a zodpovedne a dôsledne dbať na to, či je predložená dokumentácia právoplatná, teda v konkrétnom prípade, či predložené Rozhodnutie o legalizácii obsahuje doložku o konečnom dôsledku umiestnenú príslušným orgánom.

Dôvodom je skutočnosť, že zákonodarca, najmä ak sa vezme do úvahy ustanovenie článku 41 ods. 2 zákona o legalizácii stavieb, výslovne zastával názor, že vodovodnú prípojku možno vybudovať len pre stavby legalizované, teda nie tie, ktoré sú v procese legalizácie.

Na druhej strane VKP Vodovod i kanalizacija Nový Sad po obdržaní správy sťažovateľa v tomto prípade, že zariadenie napojené na vodovod je stále nelegálne, správne nepristúpilo k okamžitému odpojeniu zariadenia od vodovodu, ale vyžiadalo si príkaz od orgánu, ktorý je príslušný vydať ho podľa platných predpisov. Konkrétne podľa ustanovení článkov 52-55 Rozhodnutia o podmienkach a spôsobe organizácie práce pri výkone komunálnych činností dodávky vody a odvádzania vody je predpísané postupom podľa ktorého Mestská správa pre veci inšpekcie vydáva príkaz, ktorým nariaďuje VKP Vodovod i kanalizacija Nový Sad odpojiť subjekt z vodovodnej prípojky.

V súlade s vyššie uvedenými článkami, najmä ak sa zohľadní ustanovenie článku 51 toho istého rozhodnutia, môže spoločnosť samostatne odpojiť subjekt od

vodovodu len v taxatívne vymenovaných havarijných situáciách, medzi ktoré nepatrí situácia odpojenia nelegálneho subjektu z vodovodného systému mesta Nový Sad. Podľa ustanovenia článku 60 ods. 1 toho istého rozhodnutia je príslušným orgánom na výkon kontrolného dozoru, a teda aj na vydávanie príkazov VKP Vodovod i kanalizácia Nový Sad, mestský inšpektor. Vyššie uvedenému orgánu sa listom z 29. decembra 2021 obrátil VKP Vodovod i kanalizácia Nový Sad. Do dňa napísania tohto Odporúčania však nedostal odpoveď od kompetentného orgánu, ale dostal odpoveď od Mestskej správy pre veci inšpekcie, úseku stavebnej inšpekcie, teda z úplne iného rezortu v príslušnej Mestskej správy pre veci inšpekcie.

Miestny ombudsman v Odporúčaní upozornil, že si uvedomuje, že dostupnosť čistej tečúcej vody je jednou zo základných ľudských potrieb a že v modernom svete sa každý usiluje o to, aby mal prístup k čistej pitnej vode. Napojenie na vodovodnú prípojku bez platnej dokumentácie, najmä bez súhlasu vlastníka vodovodnej prípojky, je však priamym porušením predpisov a potenciálnym ohrozením práv, bezpečnosti a ochrany vlastníka prípojky. Vzhľadom na právomoci súdov možno napojenie na vodovodnú prípojku susedného objektu zrejme zabezpečiť aj iným, legálnym spôsobom.

Spoločnosť konala na základe odporúčania.

4.

V roku 2022 sa miestny ombudsman mesta Nový Sad z miestnych médií, ale aj z rozhovorov s občanmi dozvedel, že si miestny ombudsman vyžiadal konanie z vlastnej iniciatívy v súlade s ustanoveniami článku 44 rozhodnutia o miestnom ombudsmanovi („Úradný vestník mesta Nový Sad“, č. 59/2019).

Viacere médiá totiž zverejnili informáciu o tom, že Novosadčania sa sťažovali, že v Novom Sade je pokuta za venčenie psov bez vodítka veľmi vysoká (pokuta je 25.000,00 dinárov), že občania nevedeli, že nemôžu venčiť psov na povrchoch, na ktorých boli potrestaní, že v meste je malý počet priestorov, ktoré sú určené na vyvádzanie psov za účelom behania, že v mnohých prípadoch sú tieto priestory vzdialené od miesta bydliska a si vyžaduje veľa času a odhodlania vyvenčiť k nim zvieratko, že niektoré výbehové priestory nie sú dostatočne vybavené a nedostatočne udržiavané, ako aj obava, že počet priestorov na tieto účely je už aj tak nedostatočný, sa zníži v dôsledku výstavby bytových a komerčných budov v meste.

V súvislosti s týmto problémom sa miestny ombudsman zúčastnil stretnutia so zástupcami Mestskej správy pre záležitosti inšpekcie mesta Nový Sad (Odbor mestskej domobrany a mestskej inšpekcie), kde sa začala diskusia o veľmi veľkom množstve problémov súvisiacich s touto problematikou. téme a kde sa okrem iného dospelo k záveru, že trest za zobrať psov z vodítka je vysoký (rovnako ako pokuta za to, že v čase prevzatia zvierat'a nemáte pas alebo že nemáte tašku na odber exkrementy), že v meste nie je dostatočný počet plôch, ktorých účelom je vyvádzanie psov za účelom výbehu a že plochy na to určené nie sú všetky dostatočne označené a oplotené.

Miestny ombudsman sa preto rozhodol začať konanie a zbierať údaje v súlade s článkom 23 rozhodnutia o miestnom ombudsmanovi s cieľom určiť, či existuje základ na začatie konania na zmenu a doplnenie rozhodnutia o držaní domácich zvierat („Úradný vestník mesta Nový Sad“, č. 60/2010, 12/2011, 17/ 2011 – opravené, 1/2012, 65/2013 – ostatné rozhodnutia, 13/2014, 11/2015, 33/2015 – autentický výklad, 63/2015, 16/2018, 31/2019 a 59/2019 a „Úradný vestník RS“, č. 6/2021 – rozhodnutie ÚS) v časti, v ktorej je výška pokuty za zobrať psov bez vodička, ako aj pokuta za ďalšie dva vyššie uvedené priestupky a tiež aby Mestskej správe pre komunálne služby ako orgánu, ktorý koná dozor nad vykonávaním ustanovení tohto rozhodnutia, navrhol zníženie pokút.

Miestny ombudsman bol informovaný Mestským úradom ptr komunálne služby, že stanovené tresty sú v súlade s trestnou politikou mesta Nový Sad, že majú svoje opodstatnenie a je potrebné počkať na zmeny zákona o blahobyte zvierat a až potom zaujať stanovisko k tejto otázke.

V nasledujúcom období bude miestny ombudsman predmetnú problematiku monitorovať a v súlade so svojimi právomocami podniknúť príslušné aktivity.

5.

V súvislosti s uvedeným problémom miestny ombudsman z vlastnej iniciatívy inicioval ďalšie konanie proti VKP Čistoča Nový Sad, vzhľadom na to, že problémom občanov bol nedostatočný počet plôch, ktorých účelom je vyvážanie psov za účelom behania, ako aj problém, že existujúce plochy, ktoré sú určené, nie všetky sú na tento účel dostatočne označené a oplotené.

Iniciatíva miestneho ombudsmana bola zameraná na zvýšenie počtu vyznačených plôch na behanie, ako aj na vykonanie potrebných opatrení na primerané označenie, oplotenie a údržbu uvedených plôch.

V tejto súvislosti VKP Čistoča Nový Sad informoval o svojom postupe miestneho ombudsmana, t.j. na základe rozboru súčasného stavu lokalít využívaných na tieto účely a požiadaviek občanov na ich zväčšenie, Mestskej správe pre komunálne činnosti bola zaslaná Iniciatíva na doplnenie Rozhodnutia o chove domácich zvierat.

Miestny ombudsman aj k tejto téme zozbieral informácie od Mestskej správy pre komunálne činnosti a v nasledujúcom období bude predmetnú problematiku, navrhované zmeny predpisov sledovať a v súlade so svojimi právomocami podnikáť príslušné aktivity.

6.

V konaní iniciovanom sťažnosťami občanov, v ktorých sa občania sťažujú na prácu VKP Čistoča Nový Sad z dôvodu neprijímania kontajnerov na likvidáciu odpadu (koše), miestny ombudsman zaslal VKP Čistoča Nový Sad tri Odporúčania, že v súlade s ustanoveniami Rozhodnutia o udržiavaní čistoty („Úradný vestník mesta Nový Sad“, č. 25/2010, 37/2010 – opravené, 3/2011 – opravené, 21/2011, 13/2014, 34/2017, 16/2018, 31/2019 a 59/2019 poskytnúť občanom v čo najkratšom čase nádoby na

uloženie odpadu (kôš), ako aj poskytnúť občanom službu odvozu domového odpadu, ako je ustanovené v rozhodnutí o udržiavanie čistoty.

Na miestneho ombudsmana sa obrátili traja občania, ktorí v podnete uvádzajú, že nemajú k dispozícii nádobu na odvoz odpadu (kôš), hoci poplatok za vynesenie smetí pravidelne platia cez účet VKP Informatika Nový Sad. Ďalej uvádzajú, že kontaktovali VKP Čistoča Nový Sad (osobne aj telefonicky), ale nepodarilo sa im zohnať kontajner na uloženie odpadu.

Na základe sťažností miestny ombudsman inicioval konanie na kontrolu prevádzky spoločnosti a obrátil sa na VKP Čistoča Nový Sad, ktorý v liste odovzdanom miestnemu ombudsmanovi uviedol, že momentálne nie sú na sklade žiadne kontajnery a očakáva sa ich príchod. Občania následne opäť kontaktovali miestneho ombudsmana s tým, že stále nedostali kontajnery na odvoz odpadu.

Rozhodnutie o udržiavaní čistoty („Úradný vestník mesta Nový Sad“, č. 25/2010, 37/2010 – opravené, 3/2011 – opravené, 21/2011, 13/2014, 34/2017, 16/2018, 31/2019 a 59/2019) – (ďalej len: Rozhodnutie) sú predpísané podmienky a spôsob organizovania prác pri výkone činnosti údržby komunálnej čistoty na území mesta Nový Sad, a to: práva a povinnosti podniku verejnoprospešných služieb, ktorý udržiava čistotu v meste a užívateľov služieb, ako aj spôsob účtovania ceny za udržiavanie čistoty.

V článku 18 Rozhodnutia sú stanovené povinnosti spoločnosti, ktorá okrem povinností ustanovených zákonom musí: udržiavať čistotu v súlade s programami z čl. 11 a 13 tohto rozhodnutia; odpad rozsypaný pri práci zamestnancov spoločnosti na úkonoch udržiavania čistoty bezodkladne pozbierať a odstrániť; umiestniť kontajnery v súlade s pravidlami; obnovuje, udržiava a nahrádza kontajnery; po vyprázdnení vráti nádoby na svoje miesto; pravidelne informuje verejnosť o podnikaní spoločnosti v súlade s týmto rozhodnutím prostredníctvom verejných informácií; udržiavať čistotu spôsobom, ktorý zaisťuje čo najmenšie riziko pre život a zdravie ľudí a životné prostredie a na náklady užívateľa odstraňovať odpad z článku 6 tohto rozhodnutia, ktorý sa neodkladá do vhodných nádob na príkaz obecného inšpektora.

Ustanovenie článku 19 rozhodnutia predpisuje povinnosti užívateľa, ktorý je povinný: ukladať odpad z článku 6 tohto rozhodnutia do vhodných nádob v súlade s týmto rozhodnutím; pristaviť kontajnery na miesto určené v súlade s poriadkom, kadiaľ prechádza vozidlo na prepravu odpadu; nezasahuje zamestnancov Spoločnosti do plnenia úloh údržby čistoty; vykonáva selekciu odpadu, ak sú nádoby označené; zabezpečiť, aby bol priestor, kde sú kontajnery umiestnené, prístupný tak, aby bol umožnený zber odpadu; ukladá odpad do vhodnej nádoby spôsobom, ktorý zaberá čo najmenší objem nádoby; odpad ukladať do kontajnera, ktorý sa do kontajnera svojou veľkosťou zmestí, a odpad, ktorý sa nezmestí do kontajnera, odviezť na skládku mesta; používa nádoby v súlade s ich účelom; neodkladá stavebný odpad do kontajnerov okrem kontajnerov na to určených; nepoškodí zariadenie, ktoré je vo funkcii výkonu komunálnej činnosti a zaplatí Spoločnosti cenu za vykonanú službu.

Ustanovenie článku 21 ods. 1 Rozhodnutia stanovuje, že užívateľ je povinný prevziať od Spoločnosti bezplatne vhodnú nádobu na odvoz odpadu do 30 dní odo dňa začatia využívania upratovacej služby.

Ustanovenie článku 28 ods. 1 Rozhodnutia stanovuje, že cenu za upratovaciu službu hradí užívateľ, pričom v ods. 3 vyššie uvedeného článku cenu upratovacej služby určuje Dozorná rada Spoločnosti, a to za domácnosť na člena domácnosti.

Miestny ombudsman na základe preskúmania predloženej dokumentácie ako aj ustanovení Rozhodnutia o udržiavaní čistoty zistil nedostatky v práci VKP Čistoća Nový Sad. Totiž VKP Čistoća Nový Sad podľa vyjadrení občanov, ktoré Spoločnosť vo svojej odpovedi nespochybnila, nezabezpečila nádobu na uloženie odpadu, čo je povinnosťou spoločnosti na základe ustanovení rozhodnutia. Z nedbanlivosti nebola občanom poskytnutá ani služba odvozu domového odpadu spôsobom stanoveným Rozhodnutím.

Majúc na pamäti vyššie uvedené, miestny ombudsman zaslal VKP Čistoća Nový Sad Odporúčania s cieľom odstrániť nedostatky v práci, ako aj rešpektovať práva občanov na poskytovanie služieb odvozu komunálneho odpadu spôsobom ustanoveným v ustanoveniach Rozhodnutia o udržiavaní čistoty.

Pri príležitosti odporúčaní zaslaných na VKP Čistoća Nový Sad informoval miestneho ombudsmana, že v súčasnosti nie sú technické možnosti na vyriešenie problému občanov, t.j. že stále nemajú na sklade kontajnery na likvidáciu odpadu, ale ich doručí občanom, keď budú na sklade.

V spomínaných troch prípadoch jeden občan informoval miestneho ombudsmana, že VKP Čistoća Nový Sad mu poskytlo kontajner na uloženie odpadu, pokiaľ zvyšní dvaja občania sa nevyjadрили.

7.

Miestny ombudsman začal z vlastnej iniciatívy konanie proti VKP Čistoća Nový Sad. Na miestneho ombudsmana sa obrátilo niekoľko občanov z osád Stepanovićevo a Futog, ktorí uviedli, že v osade je problém s odvozom záhradného odpadu z dôvodu, že odpad zo záhrad nie je pravidelne odvážaný a je tam málo kontajnerov na odvoz záhradného odpadu.

V záujme vyriešenia uvedeného problému miestny ombudsman oslovil VKP Čistoća Nový Sad s upozornením na uvedené problémy, aby podnik prijal opatrenia v rámci svojej pôsobnosti.

VKP Čistoća Nový Sad predložila list miestnemu ombudsmanovi, v ktorom sa uvádza, že na území spomínaných prímestských sídiel došlo k zastaveniu dynamiky odvozu záhradného odpadu, ale spoločnosť prijíma opatrenia na odstránenie všetkých zvyškov a že záhradný odpad bude odvezený v tretej zmene.

S prihliadnutím na obvinenia VKP Čistoća Nový Sad miestny ombudsman prerušil konanie.

8.

V inom prípade miestny ombudsman z vlastnej iniciatívy začal konanie vo veci problému, ktorý existuje na križovatke v obývanom mieste Stepanovićevo, ktorý možno vyriešiť umiestnením ochranného plota na cestu.

Miestny ombudsman sa obrátil na Mestskú správu dopravy a pozemných komunikácií s cieľom získať informácie ohľadom možnosti riešenia spomínaného problému. Mestská správa pre dopravu a pozemné komunikácie predložila miestnemu ombudsmanovi list, v ktorom bolo uvedené, že príslušná žiadosť bola zaslaná príslušnému správnenému orgánu a ak príslušná správa zistí, že žiadosť je opodstatnená, navrhne sa riešenie problému. Postup ešte stále prebieha.

9.

V roku 2019 začal miestny ombudsman konanie vo veci podnetu občana, ktorý sa sťažoval na výskyt nepríjemného zápachu v okolí čističky odpadových vôd v Rumenke.

V súvislosti s uvedeným problémom VKP Vodovod i kanalizacija v roku 2021 predložil miestnemu ombudsmanovi list, v ktorom sa uvádza, že VKP Vodovod i kanalizacija Nový Sad začal proces tvorby projektu ochranného zeleného pásu okolo čistiarene odpadových vôd v Rumenke, a čo je v súlade so spoločným záverom z rokovania konaného v priestoroch VKP Vodovod i kanalizacija, že spoločnosť už komunikuje s VKP Gradsko zelenilo Nový Sad a v tom smere, že spoločnosť by mala pripraviť koncepčný návrh riešenia VKP Vodovod i kanalizacija a urobiť zelený ochranný pás, čo znamená vysadiť vhodné stromy na pozemku, kde sa nachádza predmetná čistiareň v Rumenke, presnejšie v pásme smerom k osade. Ďalej sa v liste uvádza, že ochranný zelený pás bude realizovaný hneď, ako to poveternostné podmienky dovoľia, čím bude poverený VKP Gradsko zelenilo.

Majúc na pamäti vyššie uvedené, miestny ombudsman prerušil konanie na základe podnetu občana, pričom bol na VKP Vodovod i kanalizacija zaslaný list so žiadosťou o poskytnutie informácie, kedy bude vybudovaný zelený ochranný pás na pozemku, kde sa nachádza predmetná čistiareň v Rumenke.

Vzhľadom na to, že VKP Vodovod i kanalizacija nepredložila informácie miestnemu ombudsmanovi, miestny ombudsman začal v priebehu roka 2022 z vlastnej iniciatívy konanie proti VKP Vodovod i kanalizacija s cieľom získať informácie o tom, či činnosti týkajúce sa vytvorenia zeleného ochranného pásu boli dokončené.

V súvislosti s vyššie uvedeným listom od miestneho ombudsmana VKP Vodovod i kanalizacija nepodalala informácie miestnemu ombudsmanovi a preto miestny ombudsman nariadil Odporúčanie VKP Vodovod i kanalizacija, aby svoje vyjadrenie predložil miestnemu ombudsmanovi, t.j. miestny ombudsman sa opýtal, či je vybudovaný zelený ochranný pás okolo čistiarene odpadových vôd v Rumenke.

Miestny ombudsman do dátumu spísania Správy neobdržal informácie o realizovaných aktivitách na vytvorenie zeleného ochranného pásu okolo čistiarene odpadových vôd.

10.

V priebehu roka 2022 miestny ombudsman z vlastnej iniciatívy inicioval konanie a nariadil VKP Lisje Nový Sad novelizovať Rozhodnutie o výkone komunálnej

činnosti správy cintorínov a pohrebných služieb („Úradný vestník mesta Nový Sad“, č. 34/2013, 13/2014, 47/2016, 68/2017 a 59/2019).

Totíž miestny ombudsman po vykonaní konania na základe podnetu občana, v ktorom uvádza problém s VKP Lisje Nový Sad z dôvodu prenájmu hrobového miesta, ako aj nahliadnutie do ustanovení Rozhodnutia o výkone komunálnej činnosti, správa cintorínov a pohrebných služieb, zaslal VKP Lisje Nový Sad Stanovisko, že VKP Lisje Nový Sad je povinný dodržiavať prijaté nariadenia, kým sú v platnosti, a musí s nimi zosúladiť svoju prax. Nedostatky predpisov nie je možné odstrániť zmenou praxe spoločnosti, ale v situácii, keď spoločnosť zistí nedostatok, je povinná iniciovať zmeny alebo doplnenia predpisov. Okrem už spomínaného Stanoviska zaslaného VKP Lisje Nový Sad miestny ombudsman zaslal v priebehu roku 2022 VKP Lisje Nový Sad a Iniciatívu za účelom zosúladenia Rozhodnutia o výkone komunálnych činností, správe cintorínov a pohrebných službách („Úradný vestník mesta Nový Sad“, č. 34/2013, 13/2014, 47/2016, 68/2017 a 59/2019) s ustanoveniami zákona o cirkvách a náboženských spoločenstvách („Úradný vestník RS“, č. 36/2006).

Pri príležitosti zaslaného podnetu za účelom zosúladenia Rozhodnutia o výkone komunálnej činnosti, správy cintorínov a pohrebných služieb s ustanoveniami zákona o cirkvách a náboženských spoločenstvách, ako aj Stanoviska zaslaného miestnym ombudsmanom na VKP Lisje Nový Sad, miestny ombudsman sa obrátil na VKP Lisje Nový Sad so žiadosťou o informácie o vykonaných aktivitách za účelom zmeny a doplnenia Rozhodnutia o výkone komunálnej činnosti, správe cintorínov a pohrebných službách.

VKP Lisje informoval miestneho ombudsmana, že vykonal všetky úkony v rámci svojej pôsobnosti a návrh na zmenu uvedeného rozhodnutia predložil Mestskému úradu pre komunálne záležitosti, ktorý je príslušný na predloženie návrhu na zmenu rozhodnutia zastupiteľstvu mesta Nový Sad na prijatie, a keď v súlade s poskytnutými postupmi bude začatý postup zmeny a doplnenia Rozhodnutia VKP Lisje Nový Sad, bude informovať miestneho ombudsmana. Ku dňu spísania správy nebolo zmenené Rozhodnutie o výkone komunálnej činnosti správy cintorínov a pohrebných služieb.

5.2 PRÍPADY USKUTOČNENÉ V ROKU 2022

Prípady, ktoré vytvorí miestny ombudsman na základe sťažností občanov, sa uzatvoria v oveľa väčšom počte iným spôsobom v porovnaní s počtom prípadov, ktoré sa uzatvoria vydaním odporúčania, návrhu, stanoviska alebo zaslaním iniciatívy na zmenu/doplnenie predpisov. V nasledujúcich odsekoch budú uvedené niektoré prípady, ktorými sa miestny ombudsman zaoberal v roku 2022.

1.

Občan podal sťažnosť na miestneho ombudsmana mesta Nový Sad, v ktorej uviedol, že na oficiálnej stránke Kultúrneho centra mesta Nový Sad v texte Gréci a Cincari účastníci povstania 1848/49 je uvedený odsek, za ktorý pôvodný text nie je špecifikovaný a ktorý zbytočne vyvoláva národnostnú neznášanlivosť voči našim

spoluobčanom určitej národnosti, ako aj to, že ten istý článok podnecuje národnostnú nenávisť.

Miestny ombudsman mesta Nový Sad začal konanie vo veci podanej sťažnosti na Kultúrne centrum Nového Sadu, ktoré k podanej sťažnosti predložilo odpoveď, v ktorej bolo uvedené, že autor textu súhlasí s tým, aby bol napadnutý odsek preformulovaný a zmenený na stránke Kultúrneho centra Nový Sad, čo sa aj urobilo.

Sťažovateľ oznámil miestnemu ombudsmanovi mesta Nový Sad, že je vd'ačný za prijatú žiadosť.

2.

Riaditeľ istej školy oslovil miestneho ombudsmana s problémom dvoch žiakov, ktorí nemajú rodičov, ktorí svojím správaním ohrozujú bezpečnosť ostatných detí v škole a ich stará mama, ktorá je ich opatrovníčkou, nemá vôľu a kapacity získať kontrolu nad chlapcami.

Po procedúre vykonanej Ústredím sociálnej práce a zapojení Pokrajinského sekretariátu pre sociálnu politiku, demografiu a rodovú rovnosť, ktorý sa podieľal na riešení problému na výzvu miestneho ombudsmana, boli deti premiestnené do vhodného ubytovania.

3.

Miestny ombudsman dostal podnet od občana, ktorý sa sťažoval na prácu Mestskej správy pre veci inšpekcie, v ktorom uviedol, že jeho práva boli porušené z dôvodu neimplementácie článku 18 rozhodnutia o držaní domácich zvierat. Občan poukazuje na povinnosť majiteľov, teda psíčkarov, vyvenčiť psa len na vodičku a konštatuje, že v posledných rokoch je nedodržiavanie tejto povinnosti zo strany majiteľov pozorované najmä na promenáde Slnečné nábrežie. Na ktoré menovaný opakovane upozornil obecnú inšpekciu a obecnú domobranu z dôvodu, že sa jeho dieťa bojí psa, ale aj z dôvodu, že bol svedkom situácií, kedy pes napadol dieťa alebo tehotnú ženu alebo tam prebiehali diskusie na túto tému.

V súvislosti s predmetným podnetom sa miestny ombudsman obrátil na Mestskú správu pre veci inšpekcie, od ktorej následne dostal vyjadrenie. Keďže sťažovateľ nebol spokojný s odpoveďou úradu, t. j. s tým, čo sa urobilo na mieste, miestny ombudsman inicioval stretnutie zástupcov Mestskej správy pre záležitosti inšpekcie a miestneho ombudsmana, na ktorom zástupkyňa mestskej milície informovala miestneho ombudsmana o konaní obecných milicionárov, t. j. že po zvýšení počtu členov Komunálnej domobrany sa zvýšil aj počet kontrol týmto orgánom, ako aj počet vydaných priestupkových príkazov za predmetný priestupok. Na stretnutí odznelo, že kontroly sa budú vykonávať aj naďalej, ako aj občania milicionári sa v teréne rozprávajú s občanmi a upozorňujú na dôležitosť dodržiavania nariadení a snažia sa ovplyvniť, aby sa priestupok neopakoval. Na stretnutí boli prediskutované ďalšie problémy súvisiace s predmetnou problematikou.

Po stretnutí dostal miestny ombudsman odpoveď orgánu na aktivity, ktoré sa medzitým vykonali. Vzhľadom na to, že v odpovedi bol zaznamenaný nárast počtu

vydaných priestupkových príkazov, t.j. vykonaných kontrol, t.j. častejšie úkony úradov, ako aj to, že úrad plánuje naďalej kontrolovať dodržiavanie ustanovení Rozhodnutia o držaní domácich zvierat, miestny ombudsman rozhodol o prerušení konania o sťažnosti, no pri tejto príležitosti opätovne upozornil Mestskú správu pre veci inšpekcie mesta Nový Sad na dôležitosť tejto témy pre všetkých občanov Nového Sadu, ako aj na povinnosť implementovať predpisy s požiadavkou pokračovať aj v nasledujúcom období v sústavnom monitorovaní dodržiavania článku 18 rozhodnutia o chove domácich zvierat a reagovať v súlade s danými oprávneniami.

4.

Miestny ombudsman v prípade a na základe sťažnosti občana súvisiaceho s prácou Mestského úradu pre inšpekciu, odboru stavebnej inšpekcie z dôvodu neinformovanosti o výkone prác v bytovom dome, začal konanie.

V sťažnosti občan uvádza, že v byte pod jeho bytom sa vykonávali práce (búranie trámov dverí a časti nosnej steny), práce ohlásil na stavebnej inšpekcii, že práce boli „zastavené“ na štyri mesiace, a že sa práce opäť začali. Ďalej občan uvádza, že opätovne kontaktoval stavebnú inšpekciu, ale nedostal informáciu o opatreniach, ktoré treba prijať.

Miestny ombudsman sa obrátil na Mestskú správu pre veci inšpekcie, odbor stavebnej inšpekcie a dostal odpoveď úradu, v ktorej sú uvedené všetky doterajšie činnosti v pôsobnosti stavebnej inšpekcie, teda že inšpekcia vykonala obhliadku bytu, že bolo zistené, že stavebné práce sa vykonávajú bez rozhodnutia o schválení ich vykonania, že bolo rozhodnuté, že investorovi prác bolo uložené do pätnástich dní odo dňa prevzatia stavby odstrániť dokončené stavby a uviesť ich do pôvodného stavu rozhodnutia a že uvedené rozhodnutie je zahrnuté v Pláne odstraňovania na 4. štvrťrok 2022, ktorý je úradnou evidenciou všetkých vykonávacích rozhodnutí o odstránení stavieb, teda častí stavieb, stavebného dozoru.

O zozbieraných údajoch informoval miestny ombudsman občana, ktorý sa mu poďakoval za konanie a podrobné informácie, ktoré dostal, a miestny ombudsman prerušil konanie o sťažnosti.

5.

Miestny ombudsman dostal sťažnosť od občana, v ktorej sa sťažuje na prácu VKP Informatika Nový Sad, ako aj na prácu konateľ'a bytového družstva. V podnete uvádza, že správca bytového družstva zvýšil počet členov rodinnej domácnosti tak, že občan má troch členov rodinnej domácnosti, aj keď v byte býva sám.

K podnetu v časti týkajúcej sa práce konateľ'a bytového družstva bol občan informovaný, že miestny ombudsman mesta Nový Sad nie je kompetentný kontrolovať prácu konateľ'a bytového družstva. Zároveň je občan informovaný, že problematika správy bytových domov sa riadi zákonom o bývaní a údržbe budov („Úradný vestník RS“ č. 104/2016 a 9/2020 – iný zákon) a že dozor o uplatňovaní ustanovení tohto

zákona vykonáva Mestská správa vo veciach kontroly, odbor komunálnej inšpekcie mesta Nový Sad, a že sa môže na tento orgán obrátiť a upozorniť na problémy, ktoré má pri práci konateľ a bytového družstva.

V súvislosti so sťažnosťou súvisiacou s prácou VKP Informatika Nový Sad sa miestny ombudsman obrátil na VKP Informatika Nový Sad, aby získal informácie týkajúce sa sťažnosti, ako aj informácie o tom, či existuje možnosť, že okrem konateľ a bytového spoločenstva, môže členov rodinnej domácnosti sám zmeniť užívateľ bytu a akým spôsobom.

VKP Informatika Nový Sad predložil list, v ktorom bolo uvedené, že žiadosť o zmenu počtu členov domácnosti na rozpočítanie a inkaso spoločných nákladov na bývanie môže podať oprávnená osoba, teda konateľ bytového družstva, resp. že výnimočne, ak momentálne nie je oprávnená osoba (zanikol konateľovi mandát alebo mu nebol zvolený nový) a je tam spoločné meracie zariadenie s podpismi nájomníkov, ktorí sa podieľajú na odbere, možnosť zmeniť počet členov domácnosti. Ďalej VKP Informatika Nový Sad uvádza, že konateľ bytového družstva podal žiadosť o zmenu počtu rodinných príslušníkov na rozpočítanie a inkaso spoločných nákladov na bývanie a že v tomto konkrétnom prípade došlo k zníženiu počtu členov domácnosti z troch ku jednému.

S prihliadnutím na tvrdenia z odpovede VKP Informatika Nový Sad miestny ombudsman na základe podnetu občana konanie prerušil.

6.

Miestny ombudsman dostal podnet od občana z Begeča, ktorý sa odvoláva na prácu Mestskej správy pre stavebné pozemky a investície.

V podnete občan uvádza, že písal na Mestskú správu dopravy a pozemných komunikácií a naznačil potrebu označenia priechodu pre chodcov na križovatke ulíc Petra Drapšina a Partizanska v Begeči a od vedenia dostal odpoveď, že žiadosť bola postúpená Mestskej správe pre stavebné pozemky a investície za účelom posúdenia opodstatnenosti. Ďalej uvádza, že sa obrátil na Mestskú správu pre stavebné pozemky a investície s návrhom osadenia dopravného zrkadla na rohu ulíc Petra Drapšina a Laza Kostića v Begeči. Čo sa týka písomného odvolania, občan nedostal odpoveď od úradov, ani problém nebol vyriešený.

V súvislosti s podnetom sa miestny ombudsman obrátil na Mestskú správu pre stavebné pozemky a investície, od ktorej bol zaslaný list, že proces prípravy technickej dokumentácie s technickou reguláciou dopravy na vybudovanie a vyznačenie priechodu pre chodcov na predmetnom mieste na Partizanskej ulici v Begeči prebieha, ako aj možnosť osadenia dopravného zrkadla na trojstrannej križovatke vedľajšej uličnej siete na križovatke ulíc Petra Drapšina a Lazu Kostića v Begeči.

Miestny ombudsman informoval občana o obsahu listu Mestskej správy pre stavebné pozemky a investície, na ktorý občan predložil list, v ktorom uviedol, že je

spokojný s odpoveďou Mestskej správy pre stavebné pozemky a investície ako aj so spoluprácou s miestnym ombudsmanom.

Majúc na pamäti vyššie uvedené, miestny ombudsman prerušil konanie o sťažnosti.

6. PREHLIADKA MIESTNYCH SPOLOČENSTIEV NA ÚZEMÍ MESTA NOVI SAD

Miestny ombudsman mesta Nový Sad navštívil v priebehu roka 2022 v dňoch 11. októbra až 3. novembra 2022 osem miestnych spoločenstiev na území mesta Nový Sad, a to: Miestne spoločenstvo Bukovac, Miestne spoločenstvo Čenej, Miestne spoločenstvo Stepanovićevo. Miestne spoločenstvo Futog, Miestne spoločenstvo Ledinci, Miestne spoločenstvo Kać, Miestne spoločenstvo Kobilj a Miestne spoločenstvo Begeč.

Miestny ombudsman obišiel miestne komunity na území mesta Nový Sad s cieľom priblížiť občanom inštitúciu miestneho ombudsmana, následne oboznámiť občanov s postavením a úlohou miestneho ombudsmana, ako aj s kompetenciami inštitúcie a postupom pred ňou, ale aj oboznámenie sa s ich právami a povinnosťami, ako aj mediálnou propagáciou inštitúcie miestneho ombudsmana.

Pri obhliadke miestnych spoločenstiev občania väčšinou poukazovali na komunálne problémy, ktoré majú na svojom mieste, ako je problém odvážania záhradného odpadu, existencia divokej skládky, nedostatok kontajnerov, odvádzanie dažďovej vody, chýbajúce pouličné osvetlenie, problém osadenia ochranného oplotenia na ceste, osadenie semaforov na časti cesty a podobne.

V súvislosti s problémami, na ktoré upozornili občania, viacerí občania podali miestnemu ombudsmanovi podnety, ktoré sa v priebehu roka riešili.

V prípadoch, keď občania upozornili na problém, ktorý nie je v pôsobnosti miestneho ombudsmana, alebo pre ktorý neboli splnené podmienky na podanie sťažnosti, miestny ombudsman dal občanom pokyny a usmernenia, ako problém riešiť.

Na základe uvedeného sa miestny ombudsman domnieva, že program návštev miestnych komunít je úspešne ukončený a je potrebné v ňom pokračovať aj v roku 2023.

7. ČINNOSŤ MIESTNEHO OMBUDSMANA V OBLASTI OCHRANY A PODPORY ĽUDSKÝCH PRÁV

Predchádzajúci rok 2022 priniesol citeľný návrat toku života do „normálu“, teda do stavu, ktorý existoval pred epidémiou koronavírusu. V priebehu roka 2022 sa zrealizovalo množstvo aktivít, ktoré boli naplánované v predchádzajúcich rokoch, no vzhľadom na epidemiologickú situáciu ich nebolo možné zrealizovať.

Uvedené bolo cítiť nielen v práci miestneho ombudsmana, ale aj v práci iných inštitúcií a mimovládneho sektora, a tak jeseň 2022 so sebou priniesla veľkú

angažovanosť ombudsmana a zamestnancov úradu pri organizovaní a účasti na veľkom počte konferencií, okrúhlych stolov a iných podujatí týkajúcich sa ochrany a podpory ľudských práv.

Miestny ombudsman vykonal v priebehu roka 2022 všetky plánované aktivity, čo od roku 2019 nebolo a na ktoré údaje je veľmi dôležité poukázať, vzhľadom na to, že samotný fakt, že všetky aktivity tohto a ďalších orgánov sa pomaly vracajú do „normálneho“ prináša väčšiu bezpečnosť a stabilitu pri rešpektovaní práv občanov, ako aj nižšie riziko, že v núdzových situáciách budú niektoré práva občanov ohrozené alebo oslabené.

1.

V spolupráci s miestnym ombudsmanom a Centrom pre pomoc obetiam násilia Iskra sa uskutočnili prednášky na základných školách, ktorých cieľom je edukovať deti o právnych dôsledkoch násilia rovesníkov.

Miestny ombudsman mesta Nový Sad sa v predchádzajúcich rokoch zaoberal prevenciou násilia na školách z rôznych hľadísk a zastával názor, že právne dôsledky rovesníckeho násilia treba žiakom priblížiť, ako aj práva obetí rovesníckeho násilia voči páchatelom a ich rodinným príslušníkom.

Na vzdelávanie reagovalo veľké množstvo základných škôl z mesta a obývaných oblastí ako Bukovac, Sremska Kamenica, Stepanovićevo, Kovilj, Veternik a Futog. Cieľovou skupinou boli predovšetkým žiaci V. až VIII. ročníka, pričom školy samy rozhodovali o tom, aký vek chcú vzdelávaním pokryť.

Lektormi boli právnička Sanja Munižaba Jaić, ktorá je držiteľkou osvedčenia na obhajobu mladistvých páchatelov a trestnoprávnu ochranu mladistvých obetí, so skúsenosťami s obhajobou mladistvých a zastupovaním mladistvých obetí, ako aj zástupcovia Centra pre pomoc obetiam násilia Iskra.

Žiaci pozorne počúvali prednášky, s osobitnou pozornosťou počúvali konkrétne príklady z praxe, mali otázky, boli aktívni a chceli sa podeliť o svoje skúsenosti s násilím rovesníkov – v škole alebo mimo nej. Viacerí žiaci po prednáške oslovili lektorov, aby sa podelili o to, akým násilím rovesníkov prešli, a našli sa aj žiaci, ktorí so slzami v očiach vyhlásili, že stále trpia rovesníckym násilím, na čo dostali konkrétne rady.

Okrem pozitívnych reakcií žiakov na prednášky – vzdelávanie mali pozitívne reakcie aj vyučujúci, ktorí sa na prednáškach zúčastnili a vyjadrili spokojnosť, že sa uskutočnila takáto prednáška, ktorú uznali za užitočnú a potrebnú a za niečo, čo doteraz nemali možnosť vypočuť si doteraz chválil najmä samotný koncept prednášok – obsahovo aj spôsobom prednášok, pričom niektorí učitelia ponúkajú spoluprácu a upozorňujú, že majú záujem o workshopy, ako aj to, že takéto prednášky by boli užitočné pre rodičov, aby ich počuli.

Celkovo odznelo 56 prednášok.

2.

Výskum vzdelávania mládeže na stredných školách v meste Nový Sad realizoval miestny ombudsman mesta Nový Sad a Novosadské humanitárne výskumné centrum a to isté platí aj pre vzdelávanie mladých ľudí vo veku 18 a 19 rokov, čiže mladých ľudí v záverečných ročníkoch stredných škôl v meste Nový Sad. Tento výskum zisťoval návrhy detí a mladých ľudí na dodatočnú podporu určitých marginalizovaných skupín, t. j. aká by bola podľa nich adekvátna podpora pri pokračovaní vo vzdelávaní.

Z celkového počtu opýtaných absolventov stredných škôl 95,5 % navštevuje štvorročné gymnázium, pričom 4,5 % navštevuje školu 3 roky. Taktiež 52,7 % respondentov žije v mestských oblastiach, 37,6 % žije v prímestských oblastiach a 9,7 % pochádza z vidieckych oblastí.

Na otázku o príslušnosti k rómskej národnostnej menšine uviedlo 2,6 % opýtaných, že sú príslušníkmi rómskej národnostnej menšiny, pričom 97,4 % opýtaných k tejto menšine nepatrí, pričom 88,8 % opýtaných uviedlo, že nie sú príslušníkmi žiadnej národnostnej menšiny, pričom 11,2 % opýtaných sú príslušníci národnostných menšín.

Na otázku, či sú členmi inej marginalizovanej skupiny, 94 % respondentov deklarovalo, že nepatria k marginalizovaným skupinám, kým 6 % respondentov deklarovalo, že sú členmi marginalizovaných skupín. Pri analýze odpovedí 6 % respondentov, ktorí sa hlásili k marginalizovaným skupinám, sú výsledky nasledovné: príslušníci LGBT komunity tvoria 47 % respondentov, utečenci a osoby v exile tvoria 8 % respondentov, 5 % respondentov sú osoby so zdravotným postihnutím, príslušníci osôb s vývinovým postihnutím tvoria 5 % opýtaných, 5 % opýtaných sú HIV pozitívne osoby a 30 % opýtaných nechcelo uviesť, do ktorej marginalizovanej skupiny patrí.

Na otázku, či príslušnosť k marginalizovanej skupine má vplyv na rozhodnutie o ďalšom vzdelávaní, odpovedalo 23 % opýtaných, že má vplyv, 68 % odpovedalo, že nemá vplyv a 9 % opýtaných si nie je istých, či existuje súvislosť medzi vzdelaním a príslušnosťou k marginalizovanej skupine.

Pri rozhodovaní opýtaných, či sa chcú ďalej vzdelávať, 83,9 % odpovedalo, že sa ďalej vzdelávajú a 16,1 % z nich sa rozhodlo ukončiť si vzdelanie ukončením strednej školy.

Zo 16,1 % opýtaných, ktorí sa nechcú ďalej vzdelávať, ako dôvody uviedli: chcú čo najskôr pracovať a začať zarábať; nemajú finančné prostriedky, ktoré si vyžadujú ďalšie vzdelávanie; domnievajú sa, že vzdelávací systém je zlý, vzdelávací materiál je rozsiahly a nepotrebný a chýba im prax; chcú sa venovať športu, pretože veria, že šport im v budúcnosti prinesie lepšie zárobky ako vzdelanie; fakulta sa v Srbsku necení; nemajú vôľu učiť sa.

Na otázku, či je podľa vás vyššie vzdelanie v spoločnosti dôležité a cenené, odpovedalo 67,5 % opýtaných áno, pričom 32,5 % opýtaných sa domnieva, že vzdelanie sa v dnešnej spoločnosti necení.

Na otázku, aké opatrenia by sa mali prijať, aby sa mladým ľuďom umožnilo pokračovať vo vzdelávaní, všetci respondenti odpovedali takmer rovnako: bezplatné vzdelanie pre všetkých, ktorí sa chcú zapísať na vysokoškolské štúdium; finančná pomoc od štátu prostredníctvom štipendií a platenej odbornej praxe počas štúdia; viac

študentských domovov; viac miest v rozpočte na vysokých školách; zabezpečenú a dobre platenú prácu v profesii po ukončení vysokoškolského vzdelania.

Celé znenie výsledkov výskumu ako aj závery a odporúčania nájdete na stránke miestneho ombudsmana mesta Nový Sad.

3.

Miestny ombudsman a Iniciatíva novosadských žien uskutočnili výskum postavenia žien na území mesta Nový Sad. Cieľom výskumu bolo zisťovať u žien na území mesta Nový Sad, s akými problémami sa ženy najviac stretávajú, aké majú návrhy na zlepšenie postavenia žien v Novom Sade a čo by podľa žien mohlo ovplyvniť zvyšovanie rovnosti medzi pohlaviami. Cieľom bolo tiež zabezpečiť propagáciu práce inštitúcie miestneho ombudsmana, ako aj vzdelávanie žien o ich právach.

Výskumu sa zúčastnilo 3024 žien z Nového Sadu, pričom oblasti, v ktorých sa prieskum realizoval, boli: vzdelávanie a participácia žien, zamestnanosť žien, zdravie žien a bezpečnosť žien.

Po vykonanom výskume bol sformulovaný záver, ktorý uvádzal, že na území mesta Nový Sad je ženám dostupné vzdelávanie, ako aj doplnkové vzdelávanie, ktoré navštevujú. Pokiaľ ide o účasť, polovica tejto populácie sa zaujíma o spoločensko-politické dianie a deväťdesiat percent z nich hlasuje pravidelne. Majú však dojem, že sa dostatočne nezúčastňujú na procesoch plánovania, prijímania a realizácie rozhodnutí v miestnej komunite a že ich vplyv v tejto sfére je menší ako vplyv mužov. Ženy z územia mesta Nový Sad sú o spoločenskom a politickom dianí informované takmer výlučne prostredníctvom sociálnych elektronických sietí a televízie. Viac ako tri štvrtiny žien na území mesta Nový Sad sú zamestnané a o niečo menej ako štvrtina z nich je zamestnaná príležitostne, na polovičný úväzok a iným podobným spôsobom. Najviac žien je zamestnaných v súkromnom sektore, nasleduje štátny sektor a najmenší počet sú živnostníčky. Viac ako dve tretiny žien patriacich k zraniteľným skupinám sa stretávajú s obmedzeniami pri hľadaní primeraného zamestnania. Zamestnávateľia sa na pracovnom pohovore pýtajú otázky súvisiace s rodinným a rodičovským stavom a odpovede na takéto otázky v praxi majú vplyv na ich zamestnanie, teda výsledok pracovného pohovoru. Väčšina žien sa domnieva, že dostali dostatok príležitostí, aby dokázali, že sú schopné pracovať vo vedúcich pozíciách. Prekážkami v profesionálnom postupe sú rodinné povinnosti, nižší plat a tradičné aspekty úlohy žien v pracovných tímoch. Dôvody, prečo nezačať s vlastným podnikaním, sú nedostatok počiatočného kapitálu, „nebezpečný“ trh, nedostatok informácií a strach zo zlyhania a zodpovednosti. Veľké množstvo žien, až tri štvrtiny z nich, sa domnieva, že kvalitné zdravotnícke služby pre ne nie sú dostupné. Jedna štvrtina žien z územia mesta Nový Sad rovnomerne využíva služby štátnych aj súkromných zdravotníckych zariadení a najväčší počet z nich využíva iba služby štátu. Ženy ako prijímateľky nie sú spokojné so systémom zdravotnej starostlivosti a nie sú dostatočne informované o zdravotnej starostlivosti, prevencii a zdravom životnom štýle. Prácu poradcov pre ochranu pacientov pozná menej ako štvrtina žien a väčšina z nich nepozná alebo nevie o

existencii zákona o právach pacienta. Najväčší počet z nich sa tiež dostal do situácie, keď im zdravotnícky ústav neurčil vyšetrenie do tridsiatich dní od nahlásenia s pokynmi zvoleného lekára. Pre nedostatok personálu a technické výzvy pri zavádzaní elektronického systému plánovania majú ženy problémy s dostupnosťou preventívnych prehliadok, a preto od nich veľmi často ustupujú. Veľmi malý počet žien sa cíti úplne bezpečne a ešte menší počet z nich je spokojný s prácou úradníkov Ministerstva vnútra Srbskej republiky, tretina z nich sa však cíti bezpečnejšie kvôli ich častejšej prítomnosti v meste. Približne polovica žien nie je spokojná so službou sociálnoprávnej ochrany na území mesta Nový Sad a viac ako polovica z nich zažila verbálne, virtuálne alebo fyzické násilie. Tri štvrtiny žien boli svedkami niektorej zo spomínaných foriem násilia. Len tretina žien, ktoré kontaktovali kompetentné orgány, sa domnieva, že páchatelia boli primerane sankcionovaní. Dve tretiny žien sa v prípade násilia nikdy neobrátili na príslušné orgány a niektoré z dôvodov sú: strach z následkov; nedôvera v inštitúcie; túžba nepamätať si samotný akt; hanba; zákon nie je primerane implementovaný; mobbing v práci, ktorý je ťažké dokázať; k násiliu došlo v rodine; psychiatrický pacient sa dopustil násilia; prijatie činu ako niečoho, čo je normálne, pretože ide o každodennú situáciu; strach zo straty zamestnania; nedostatok dôkazov; rovesnícke násilie; nevedno na koho sa obrátiť; vydieranie páchatelom; pocit bezmocnosti.

Na základe získaných výsledkov, ako aj návrhov, ktoré respondenti považujú za potrebné pre zlepšenie postavenia žien, boli na záver výskumu uvedené nasledujúce Odporúčania:

- Zlepšiť medzisektorový dialóg so zapojením žien a ženských organizácií s cieľom vytvoriť lepšiu komunikáciu a efektívnejšie reagovať na problémy žien v miestnej komunite
- Zvýšiť počet edukácií v oblasti mediálnej a digitálnej gramotnosti žien
- Vytvárať vzdelávacie programy a vzdelávať ženy v oblasti politickej gramotnosti s cieľom zlepšiť kvalitu a kvantitu ich účasti na rozhodovacích procesoch v miestnej komunite
- Vyvinúť nové a zlepšiť existujúce mechanizmy participácie žien v procesoch tvorby a monitorovania praktických a verejných politík v miestnej komunite
- Posilniť ženské organizácie, ženské organizácie a ich združenia v oblasti presadzovania pracovných práv
- Posilniť schopnosť poskytovať bezplatnú právnu pomoc na základe ustanovení zákona upravujúcich právo na azyl a zákaz diskriminácie
- Vyvíjať programy a podporovať projekty kariérového poradenstva a kariérového manažmentu zameraných na ženy

- Organizovať väčší počet edukácií v oblasti osobného rozvoja na základe potrieb žien
 - Vytvoriť nové miestne programy na podporu inovatívneho podnikania a posilniť kapacity, transparentnosť a dostupnosť existujúcich
 - Vzdelávať ženy v oblasti rozbehnutia vlastného podnikania
 - Posilniť koncept mentoringu žien prostredníctvom projektov a programov medzisektorovej a sektorovej spolupráce
 - Posilniť existujúce a vytvoriť nové kapacity pre včasné a kvalitné informovanie žien v oblasti rodovo citlivého rozpočtovania
 - Organizovanie odborných okrúhlych stolov, konferencií a fokusových skupín s cieľom definovať návrhy a opatrenia na zlepšenie zdravotníckych služieb pre ženy
 - Vzdelávať zamestnancov v zdravotníctve o rodovej rovnosti, rodových stereotypoch, predsudkoch a diskriminácii s cieľom senzibilizovať a zlepšiť postoje k pacientkam, najmä k ohrozeným skupinám.
 - Zvýšiť úroveň informovanosti žien o ochrane zdravia, prevencii a zdravom životnom štýle, ako aj právach pacientov
 - Vykonávať monitoring a vyhodnocovanie systému elektronického plánovania zdravotných prehliadok a iných digitalizovaných služieb v tejto oblasti
 - Podporovať vzdelávacie programy a projekty pre príslušníkov Ministerstva vnútra Srbskej republiky v oblasti senzibilizácie v práci so ženami, najmä so ženami z ohrozených skupín, s cieľom zvýšenia vzájomnej dôvery, ako aj zefektívnenia práce kompetentných orgánov v systéme bezpečnostnej ochrany
 - Vytvárať inovatívne a digitalizované spôsoby nahlasovania násilia a predchádzania násiliu
 - Posilniť kapacity Centra sociálnej práce a ďalších relevantných organizácií prostredníctvom medzisektorovej spolupráce a efektívnych komunikačných stratégií, akčných plánov, pracovných orgánov a podobných mechanizmov.
 - Organizovať rôzne vzdelávanie a poradenstvo v oblasti zachovania duševného zdravia žien

4.

Miestny ombudsman mesta Nový Sad už roky organizuje školenia zamestnancov v orgánoch mesta Nový Sad na témy súvisiace s prácou, ktorú vykonávajú, čím sa miestny ombudsman snaží prispieť k lepšej kvalifikácii úradníkom za prácu, ktorú vykonávajú, a tým nepriamo ovplyvňuje lepšiu ochranu práv občanov.

Nakoľko sa na miestneho ombudsmana obrátilo veľké množstvo občanov so sťažnosťami, v ktorých poukazovali na problémy súvisiace s údržbou bytových domov, s prácou odborných manažérov, ale aj s prácou komunálnych a stavebných inšpektorov, ktorí v tejto oblasti pôsobia, miestny ombudsman rozhodol, že v roku 2022 organizuje vzdelávanie na tému uplatňovania predpisov, ktoré upravujú oblasť správy a údržby budov.

Prvoradým cieľom vzdelávania bolo objasniť pochybnosti z praxe pri uplatňovaní predpisov, ktoré upravujú oblasť správy a údržby bytových domov s

osobitným zreteľom na spresnenia súvisiace s kompetenciami a úkonmi stavebných a komunálnych inšpektorov a správcov bytových komunít.

Účastníkmi vzdelávania boli pracovníci Mestskej správy pre veci inšpekcie mesta Nový Sad – inšpektori inžinierskych sietí a stavebníctva ako aj odborní manažéri, ktorí vykonávajú svoju činnosť na území mesta Nový Sad. Prítomných bolo asi 40 účastníkov.

Prednášajúcou bola Svetlana Ristić, vedúca oddelenia pre bytovú politiku Ministerstva výstavby, dopravy a infraštruktúry Srbskej republiky, ktorá účastníkov oboznámila s ustanoveniami zákona o bývaní a údržbe bytových domov, problémami, s ktorými sa stretli v praxi a odpovedala na všetky otázky, ktoré účastníci vzdelávanie mali vopred pripravené alebo nastavené počas vzdelávania.

Oblasti, ktoré boli zahrnuté v prezentácii boli správa a údržba budov (právny rámec správy a údržby budov, zodpovednosť za správu budov, vlastnícke vzťahy k spoločnej nehnuteľnosti, časti budovy, špecifiká), bytové spoločenstvo (právny stav, bytové spoločenstvo riadiace orgány, zhromaždenie bytového spoločenstva, oprávnenie správcu, oprávnenie odborného správcu, nútená správa) a potom kontrolný dozor (orgán na výkon dozoru, Republiková inšpekcia komunálnej činnosti, Komunálna inšpekcia, Stavebná inšpekcia, vymedzenie zodpovednosti) a iné.

5.

V priebehu roka 2022 zorganizoval miestny ombudsman v spolupráci s Inžiniermi ochrany životného prostredia prieskum s názvom Informácie, zvyky a postoje obyvateľov k triedenému zberu komunálneho a iného domového odpadu v meste Nový Sad.

Podľa oficiálnych správ Agentúry pre ochranu životného prostredia každý človek v Srbsku každý deň v roku 2020 vložil do koša v priemere 1,15 kilogramu odpadu. Celkovo sa v Srbskej republike v roku 2020 vyprodukovalo 2,92 milióna ton komunálneho odpadu, z čoho sa recyklovalo len asi 15,7 percenta.

Množstvo odpadu, ktoré vytvárame, sa desaťrocie po desaťročí zvyšuje a podľa predpovedí dostupných v mnohých dokumentoch verejnej politiky bude tento nárast pokračovať. Potreba vytvorenia uceleného systému odpadového hospodárstva s činnosťou a aktivitami, ktoré zahŕňajú predchádzanie a znižovanie množstva odpadu, recykláciu, opätovné využitie odpadu a iné, ktoré by aspoň do určitej miery znížili ničivé následky na životné prostredie a zdravie celého živého sveta, je u nás uznávaný, no vytváranie tohto systému prebieha pomerne pomaly. V posledných rokoch sa väčšia pozornosť sústreďuje na vývoj a propagáciu riešení, ktoré môžu rôznymi spôsobmi vyústiť do menšieho množstva vyprodukovaného odpadu, predovšetkým na podporu zavádzania obehových obchodných modelov, konceptu „nulového odpadu“ a pod.

Aké problémy existujú v praxi a ako je možné zlepšiť systém nakladania s komunálnym odpadom v Novom Sade sa zisťovalo prostredníctvom prieskumu Spokojnosť občanov a občianok Nového Sadu s infraštruktúrou a systémom odvozu

odpadu, ktorý miestny ombudsman v spolupráci s Inžiniermi ochrany životného prostredia vykonal v roku 2021. Výsledky okrem iného ukázali, že 87 % občanov by podporilo zavedenie systému primárnej separácie. Tento výsledok bol dôvodom na to, aby sme sa tejto téme ďalej venovali a zistili, aké riešenia triedeného zberu komunálneho odpadu sa v Novom Sade plánujú v rámci zavádzania integrovaného systému odpadového hospodárstva, ako dobre sú o nich občania informovaní, aké druhy odpad a k čomu by boli motivovaní separovať, čo si myslia o niektorých modeloch predchádzania a znižovania tvorby odpadov, najmä obehového hospodárstva, o akých témach a akým spôsobom by sa chceli dozvedieť viac a v priebehu roka 2022 sa uskutočnil prieskum pod názvom Informácie, zvyky a postoje obyvateľov k triedenému zberu komunálneho a iného domového odpadu v meste Nový Sad.

Na základe všetkých získaných výsledkov boli sformulované závery a odporúčania, a to:

- dokončiť a prijať miestny plán odpadového hospodárstva,
- rozšíriť systém triedeného zberu komunálneho odpadu („suché“ a „mokré“) nádoby do ďalších častí mesta,
- využívať tento systém transparentne, s vytvorením vhodných informačných kampaní, v ktorých budú mať občania možnosť vidieť kompletný tok odpadu – od kontajnera, v ktorom je uložený, až po zariadenie na recykláciu, spracovanie, opätovné použitie alebo skládkovanie,
- rozšíriť systém separovaného zberu skla do ďalších častí mesta,
- primerane podporovať právnické a fyzické osoby, ktoré majú povolenie na zber rôznych druhov domového odpadu,
- poskytovať systémovú podporu a zjednodušené postupy pre prácu fyzických osôb, ktoré sa chcú zapojiť do činnosti zberu odpadov,
- poskytnúť podporu vo forme dotácií na vytvorenie systému zberu rôznych druhov domového odpadu, kým sa systém nestane udržateľným,
- adekvátne presadzovať alternatívne možnosti, ktoré umožňujú občanom likvidovať separované frakcie komunálneho odpadu, kým sa nevytvorí systém primárnej separácie na úrovni celého mesta (zber zberového papiera prostredníctvom akcie Vymeňte starý papier za sadenice – Inžinieri ochrany životného prostredia, akcia zberu korkov – S korkom do úsmevu, poukážky na recyklovateľný textil a pod.),
- podporovať vývoj a uplatňovanie rôznych modelov obehového hospodárstva, ktoré by boli dostupné pre občanov (napr. prenájom detskej výbavy, náradia atď.) a
- podporovať vzdelávacie programy na témy, ktoré sú pre občanov zaujímavé; nadviazať spoluprácu s organizáciami občianskej spoločnosti, ktoré majú kapacity a znalosti v oblasti obehového hospodárstva a odpadového hospodárstva.

Odporúčania vyplývajúce z výskumu môžu byť užitočné pre úrady, odborníkov a organizácie, zainteresovanú verejnosť a ďalších aktérov, ktorí sa aktívne podieľajú na zavádzaní a zlepšovaní systému odpadového hospodárstva v meste Nový Sad, ako aj pre všetkých, ktorí chcú sa tejto téme ďalej venovať.

Podrobnú správu o výsledkoch výskumu Informácie, zvyky a postoje obyvateľov k triedenému zberu komunálneho a iného domového odpadu v meste Nový Sad nájdete na stránke miestneho ombudsmana lokalniombudsman.novisad.rs

6.

V priebehu roka 2022 miestny ombudsman zorganizoval pokračovanie výskumu dostupnosti ciest v meste Nový Sad pre občanov so zdravotným postihnutím, ktorý sa uskutočnil v období august – október 2022, pričom výskum bol zameraný na dva faktory, existencia nástupných/výstupných rámp pre prístup na chodník a existencia hmatových panelov pre jednoduchší pohyb slabozrakých a nevidomých ľudí.

Miestny ombudsman začal v roku 2019 aktivity súvisiace s výskumom dostupnosti ciest v meste Nový Sad pre občanov so zdravotným postihnutím, ktorý zahŕňal širšie centrum mesta ohraničené hlavnými dopravnými ťahmi, a to na západe Bulvár oslobodenja, na juhu ulica Jevrejska a Bulvár Mihajla Pupina, na východe od ulice Beogradské nábřežie a na sever od ulíc Miloša Bajića, Nikolu Pašića, Kisačka a Bulvár Kralja Petra, aby v roku 2020 miestny ombudsman vykonal druhý prieskum o prístupnosti pozemných komunikácií v meste Nový Sad pre občanov so zdravotným postihnutím, ktorého súčasťou bolo širšie centrum mesta ohraničené hlavnými dopravnými smermi, na východe Bulvár oslobodenia, na juhu ulica Futoška, na západe Bulvár Európy, na severe Kornelija Stankovića, Rumenačka a Bulvár kráľa Petra I.

V priebehu roka 2022 sa výskum týkal územia mesta Nový Sad, ktoré tvorili ulice: na severe Jevrejská ulica a Bulvár Mihajla Pupina, na východe a juhu Nábřežie obetí nájazdu a na západe Bulvár oslobodenia.

Výsledky výskumu sú prezentované vo forme Mapy dostupnosti, ktorá graficky prezentuje úrovne dostupnosti na uliciach a bulvároch v skúmanom území.

Mapa dostupnosti je k dispozícii na webovej stránke miestneho ombudsmana lokalniombudsman.novisad.rs

8. ODBORNÉ STRETNUTIA

Ako už bolo spomenuté, rok 2022 so sebou priniesol citeľný návrat na úroveň práce z rokov predchádzajúcich 2020, takže počas roka 2022 sa zorganizovalo veľké množstvo zhromaždení, na ktorých sa zúčastnil a pri ktorých organizácii bol miestny ombudsman.

Vzhľadom na veľký počet stretnutí nie všetky budú uvedené v nasledujúcich odsekoch a niektoré z nich, na ktorých sa počas roka 2022 zúčastnil miestny ombudsman, sú nasledovné:

* Organizovaný Inštitútom mediácie, vyjednávania a verejnej politiky a Európskym kongresom Ukrajincov sa dňa 2. februára 2022 v Novom Sade sa v Novom Sade uskutočnil Okrúhly stôl na tému Integratívna mediácia a posilňovanie tolerancie a

dôvery príslušníkov národnostných menšín v miestnej komunite. Okrúhleho stola sa okrem organizátorov stretnutia zúčastnili zástupcovia národnostných rád národnostných menšín, ministerstva pre ľudské práva a práva menšín a sociálneho dialógu, Pokrajinského sekretariátu pre školstvo, predpisy, správu a národnostné menšiny – národnostné spoločenstvá, miestneho ombudsmanu mesta Nový Sad, ochrancu občanov a pokrajinský ochranca občanov – ombudsman. Okrúhly stôl je predprojektová aktivita zameraná na zisťovanie potrieb a záujmov príslušníkov národnostných spoločenstiev a iných zainteresovaných strán ako základ pre pokračovanie projektu integratívnej mediácie, ktorý sa bude rozvíjať v Srbsku.

* Právnická fakulta Union Univerzity v Belehrade zorganizovala 25. februára 2022 odborné stretnutie pod názvom Miestni ombudsmeni v mestách a obciach Srbska. Na zhromaždení odzneli vedecké a odborné príspevky na tému miestnych ombudsmanov v Srbsku a Miestna ombudsmanka mesta Nový Sad Marina Popov Ivetić prezentovala svoju prácu s názvom Analýza rozhodnutí o miestnych ombudsmanoch. Okrem miestneho ombudsmana mesta Nový Sad, svoje práce prezentovali Dr. Miodragan Radojević z Fakulty politických štúdií, Miloš Janković, advokát a bývalý zástupca ochrancu občanov Srbskej republiky, prof. Dr. Petar Teofilović z Fakulty právnych a ekonomických štúdií Dr. Lazara Vrkatića, Miljko Valjarević, miestny ombudsman mesta Beograd, Miladin Nešić, vtedajší predseda Asociácie ombudsmanov Srbska a miestny ombudsman okresu Bačka Topola, master rod. štud. Ankica Dragin z Právnickej fakulty Union Univerzity v Belehrade, prof. Dr. Dejan Milenković z Fakulty politických vied prof. Dr. Nebojša Šarkić, dekan Právnickej fakulty Union Univerzity v Belehrade a Jelena Stojković Sokolović, miestna ombudsmanka mesta Pančevo. Na stretnutí boli prediskutované dôležité otázky týkajúce sa postavenia a postavenia miestnych ombudsmanov v Srbskej republike a boli vyvedené závery zlepšenie ich činnosti.

* Pokrajinský ochranca občanov – ombudsman zorganizoval dňa 3. marca 2022 odborné stretnutie s názvom Povinnosti voči rodičom: zabudlo sa na ne? Odborného stretnutia sa zúčastnil aj miestny ombudsman mesta Nový Sad.

* Združenie študentov so zdravotným znevýhodnením zorganizovalo 26. apríla 2022 konferenciu o význame štipendia miestnej samosprávy pre študentov so zdravotným znevýhodnením v miestnej komunite. Na konferencii boli prezentované výsledky výskumu, ktorého cieľom je nadviazať dialóg o zavádzaní inkluzívnej politiky (uvoľnených kritérií) v súťažiach o školské a študentské štipendiá udeľované územnými celkami v Srbskej republike. Iniciatívu Združenia študentov so zdravotným znevýhodnením podporujú Ministerstvo štátnej správy a miestnej samosprávy, Ministerstvo školstva, vedy a technického rozvoja, Povereníctvo pre ochranu rovnoprávnosti, Ochranca občanov, SKGO, SIPRU a Národný úrad pre mládež. Na konferencii sa zúčastnil pokrajinský ochranca občanov – ombudsman Zoran Pavlović a miestna ombudsmanka mesta Nový Sad Marina Popov Ivetić, ktorí podporili snahu združenia o uvoľnenie kritérií pre študentov so zdravotným postihnutím pri podávaní žiadostí o študentské štipendiá.

Marina Popov Ivetić tiež poukázala na to, že presadzovaním združenia je, aby sa so študentmi so zdravotným postihnutím nezaobchádzalo nerovnako, to znamená, aby sa s nimi nezaobchádzalo rovnako v situáciách, ktoré si vyžadujú nerovnaké zaobchádzanie, aby sa tieto rozdiely zmiernili, ako aj to, že študenti so zdravotným znevýhodnením nemajú rovnaké možnosti zamestnať sa na čiastočný úväzok ako študenti z bežnej populácie, študenti so zdravotným znevýhodnením by pri udeľovaní zvýhodneného štipendia neboli postavení do výhodnejšieho postavenia oproti svojim kolegom, ale skôr naopak, išlo by o snahu o ich vyrovnanie na samom začiatku, keďže vzhľadom na svoje postihnutie a zdravotný stav nemôžu vynaložiť rovnaké úsilie na dosiahnutie rovnakej kvality známk počas štúdia.

* Miestny ombudsman a zástupca miestneho ombudsmana mesta Nový Sad sa zúčastnili na konferencii Nenávistné prejavy, ktorá sa konala 4. mája 2022 v Subotici, ktorú organizoval pokrajinský ombudsman – ombudsman. Na konferencii odznel zborník príspevkov na tému nenávistných prejavov, ktorý bol nahliadnutý z rôznych hľadísk – práva národnostných menšín, násilie vrstovníkov, úloha nezávislých inštitúcií, trestnoprávna zodpovednosť, občiansko-právna ochrana, verejnosť a internet komunikácie, postavenia bezdomovcov, ako aj z pohľadu mladých ľudí, ktorí žijú v multikultúrnom prostredí. Na konferencii sa zúčastnili zástupcovia Pokrajinského ochrancu občanov – ombudsmana, Inštitútu pre kriminologický a sociologický výskum, miestni ombudsmani, zástupcovia národnostných rád národnostných menšín a ďalších.

* V rámci projektu Rešpektovanie rozmanitosti ako základného kameňa integrácie Rómov prostredníctvom zamestnania, prípad Slovinska a Srbska – ZAPROM, ktorý je podporovaný Európskou úniou, 10. mája 2022 zorganizovala Asociácia ombudsmana Srbska v Báčskej Topoli seminár na tému s názvom Ako pomôcť Rómom zlepšiť ich zamestnanosť. Miestna novosadská ombudsmanka Marina Popov Ivetić pre potreby tohto stretnutia pripravila príspevok s názvom Vypadnutie rómskych detí v novosadských školách – vplyv vzdelávania na zamestnanosť Rómov, ktorý na seminári predniesla. Okrem miestneho ombudsmana mesta Nový Sad vystúpili na stretnutí Aleksandar Balinović, podpredseda Národnostnej rady Rómov v Srbskej republike, Ljiljana Mihajlović, riaditeľka Úradu pre začleňovanie Rómov, Katarina Mitrovski, miestna ombudsmanka mesta Niš, Milan Dakić, zástupca pokrajinského ochrancu občanov – ombudsman pre oblasť práv detí a Miladin Nešić, miestny ombudsman obce Báčska Topoľa a vtedajší predseda Združenia srbských ombudsmanov.

* Miestna ombudsmanka mesta Nový Sad Marina Popov Ivetić spolu so zástupcami združenia srbských ombudsmanov – Miladinom Nešićom, miestnym ombudsmanom obce Báčska Topoľa a Zlatkom Šimacom, miestnym ombudsmanom obce Kovačica a zástupcom predsedníčky obce Báčsky Petrovec a zástupcom predsedníčky Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny dňa 7. júna 2022 navštívila obec Báčsky Petrovec. Na stretnutí s prednostkou mestskej správy Báčsky

Petrovec Jaroslavou Čániovou Jević bola prezentovaná práca kancelárie miestneho ombudsmana a poukázané na najdôležitejšie aspekty práce inštitúcie.

* V termíne od 8. do 10. júna 2022 sa na Kopaoniku uskutočnilo stretnutie Asociácie ombudsmana Srbska, ktoré organizovala OBSE, Misia pre Srbsko. Na druhý deň stretnutia sa konalo Zhromaždenie združenia, kde bola za predsedníčku združenia zvolená miestna ombudsmanka mesta Nový Sad Marina Popov Ivetić. Za predsedu snemu združenia bol zvolený vtedajší pokrajinský ochranca občanov – ombudsman Zoran Pavlović a zvolení boli aj ďalší členovia vedenia združenia. Stretnutie prerokovalo aj Etický kódex Asociácie ombudsmanov Srbska, predstavil Manuál pre miestnych ombudsmanov pripravený Misiou OBSE v Srbsku a prerokoval správu o bežných problémoch, na ktoré občania upozorňujú ombudsmana v miestnych samosprávach, v ktorých je zriadená miestna inštitúcia ombudsmana.

* Dňa 1. júna 2022, na Medzinárodný deň detí a Medzinárodný deň rodičov, zorganizoval Pokrajinský ochranca občanov – ombudsman konferenciu s názvom Zodpovednosť pri ochrane práv dieťaťa, ktorá sa konala v budove rektorátu univerzity v Novom Sade. Marija Dostanić, Mgr. vedúca Odbornej služby miestneho ombudsmana sa zúčastnila konferencie za účasti mnohých odborníkov zaoberajúcich sa ochranou práv detí, ktorí prostredníctvom niekoľkých rôznych panelov poukázali na určité javy a problémy v tejto oblasti, ako aj možné riešenia a potrebu zlepšenia práv. Cieľom konferencie bolo osvetliť témy a oblasti práv detí s myšlienkou neustáleho zlepšovania práce v tejto oblasti, ako aj zvážiť možnosť prijatia systémového zákona o právach detí.

* Dňa 15. septembra 2022 navštívil miestny ombudsman mesta Nový Sad a predsedníčka Asociácie ombudsmanov Srbska Marina Popov Ivetić Vytautasa Valentinavičiusa, vedúceho odboru pre ľudské práva Národnej inštitúcie pre ľudské práva Litovskej republiky. Na stretnutí sa zúčastnila aj zástupkyňa Misie OBSE v Srbsku Maja Mićić a Miladin Nešić, miestny ombudsman obce Báčska Topoľa. Na stretnutí sa hovorilo o spolupráci miestnych ombudsmanov v Srbsku s inými ombudsmanskými organizáciami, ďalej o iniciatíve prijať zákon o miestnych ombudsmanoch, ako aj o potrebe vzdelávania miestnych ombudsmanov v Srbskej republike v rôznych témach súvisiacich s ľudskými právami. Na stretnutí boli dohodnuté ďalšie kroky ohľadom spolupráce.

* Miestna ombudsmanka mesta Nový Sad Marina Popov Ivetić je členkou pracovnej skupiny pre vypracovanie Miestneho akčného plánu prevencie a boja proti násiliu na ženách a domáceho násillia mesta Nový Sad na obdobie 2023-2026. Prvé zasadnutie pracovnej skupiny sa konalo 19. septembra 2022 a boli dohodnuté ďalšie kroky v jej príprave, ako je zber potrebných údajov a dynamika konania stretnutí pracovnej skupiny.

* V organizácii Asociácie ombudsmana Srbska s podporou Pokrajinského sekretariátu pre vzdelávanie, predpisy, správu a národnostné menšiny-národnostné spoločenstvá sa uskutočnil seminár na tému Rada pre medzietnické vzťahy ako mechanizmus na zachovanie a pestovanie multikulturalizmu a medzietnickej tolerance

v Autonómnej pokrajine Vojvodiny. Seminár sa konal 7. októbra 2022 v Báčskej Topoli. Po predstavení účastníkov seminára ako aj diskusii boli prijaté závery a avizované aktivity na ďalšie obdobie.

* V organizácii Asociácie ombudsmanov Srbska s podporou Misie OBSE v Srbsku sa dňa 11. októbra 2022 v Novom Sade uskutočnilo stretnutie pracovnej skupiny k návrhu zákona o miestnych ombudsmanoch. Po diskusii, na ktorej sa zúčastnili zástupcovia pracovnej skupiny, bol stanovený pracovný text Návrhu zákona o miestnych ombudsmanoch.

* V organizácii Stálej konferencie miest a obcí v Novom Sade, dňa 13. októbra 2022 sa konalo Krajské zasadnutie k Etickému kódexu predstaviteľov miestnej samosprávy. Na stretnutí sa hovorilo o etike verejnej služby, o účele a obsahu Etického kódexu funkcionárov miestnej samosprávy, bola predstavená Príručka implementácie Etického kódexu pre predstaviteľov miestnej samosprávy a zhlásené školenie všetkých funkcionárov v súvislosti s implementáciou kódexu. Na stretnutí boli prítomní funkcionári z Nového Sadu a ďalších miestnych samospráv z Vojvodiny, nechýbal ani miestny ombudsman mesta Nový Sad.

* Agentúra na prevenciu korupcie uskutočnila dňa 14. októbra 2022 online školenie s názvom Prevencia konfliktu záujmov, preverovanie majetku a príjmov verejných funkcionárov, registre a lobing v Srbskej republike, ktorého sa zúčastnil aj miestny ombudsman.

* Pri príležitosti európskeho dňa boja proti obchodovaniu s ľuďmi sa 14. októbra 2022 v Novom Sade konala konferencia Sloboda nemá cenu. Cieľom konferencie bolo priblížiť mladým budúcim odborníkom, študentom psychológie, sociálnej práce, práva, medicíny a žurnalistiky tému obchodovania s ľuďmi a predovšetkým dôležitosť včasnej identifikácie obetí obchodovania s ľuďmi. Konferenciu zorganizovalo združenie Sloboda nemá cenu, s podporou Evanjelického združenia študentov, Európskeho kresťanského politického hnutia – ECPM, Nadácie pre medzinárodný kresťanskodemokratický rozvoj – FICDD a Zväzu združenia mládeže Mládežnícke hlavné mesto Európy Nový Sad – OPENS. Panelovej diskusie v rámci konferencie sa zúčastnili miestna ombudsmanka Marina Popov Ivetić a zástupkyňa miestneho ombudsmana Stojanka Varajić.

* Miestny ombudsman mesta Novi Sad a predsedníčka združenia ombudsmanov Srbska Marina Popov Ivetić spolu s ombudsmanom mesta Belehrad Miljkom Valjarevićom a jeho zástupcom Aleksandarom Jovanovićom a v organizácii UNDP 18. októbra 2022 navštívila mestá Šabac a Loznica a stretla sa s vedením oboch miest.

* Združenie Grupa budi jedan (Skupina b1) zorganizovalo dňa 26. októbra 2022 v Novom Sade konferenciu Staroba nie je problém s komplexným cieľom zlepšiť práva a postavenie seniorov prostredníctvom spolupráce s relevantnými aktérmi. Miestna ombudsmanka Marina Popov Ivetić a vedúca odbornej služby miestneho ombudsmana Mgr. Marija Dostanić sa zúčastnili na konferencii, na ktorej sa zúčastnili mnohí odborníci zaoberajúci sa touto oblasťou a zastupujúci verejný a občiansky sektor.

Mimovládne organizácie pôsobiace v tejto oblasti prezentovali svoju prácu a formy pomoci seniorom, zástupkyňa splnomocnenca pre ochranu rovnoprávnosti prezentovala výsledky Osobitnej správy o diskriminácii seniorov, ktorú vypracovala táto inštitúcia. Marina Popov Ivetić predstavila prácu kancelárie miestneho ombudsmana mesta Nový Sad, ako aj problémy, na ktoré najčastejšie poukazujú starší spoluobčania.

* Pokrajinský ochranca občanov – ombudsman oslávil 26. októbra 2022 jubileum – 20 rokov od vzniku inštitúcie ombudsmana v Srbsku. V roku 2002 Zhromaždenie Autonómnej pokrajiny Vojvodiny prijalo Rozhodnutie o pokrajinskom ochrancovi občanov – ombudsmanovi, čo bolo prvé rozhodnutie tohto typu prijaté v Srbskej republike. Hoci prvý ombudsman v Srbsku bol zvolený nasledujúci rok v Báčskej Topole, kým voľba prvého pokrajinského ombudsmana si musela ešte nejaký čas počkať, prijatím tohto rozhodnutia bola inštitúcia ombudsmana oficiálne zavedená do právneho poriadku Srbskej republiky.

* Pokrajinský ochranca občanov – ombudsman zorganizoval v dňoch 27. a 28. októbra 2022 dvojdňovú konferenciu, na ktorej sa diskutovalo o ľudských právach, ktoré sú špecifické pre určité etapy ľudského vývoja. Diskutovalo sa aj o právach nenarodeného dieťaťa, o právach detí, ale aj o právach starých ľudí na dôstojnú starobu. Prednášajúcimi boli hostia zo Srbska a sveta, preto sa konferencie zúčastnili aj hostia zo Španielska, Severného Macedónska, Ruska, Rakúska, Bosny a Hercegoviny, Chorvátska, Rumunska, ako aj početní domáci autori. Konferencie sa zúčastnila aj miestna ombudsmanka Marina Popov Ivetić, zástupkyňa Stojanka Varajić a vedúca odbornej služby Mgr. Marija Dostanić.

* V dňoch 7. a 8. novembra 2022 sa v Niši konalo zasadnutie Správnej rady Asociácie ombudsmana Srbska. Vo formálnej časti stretnutia bola zorganizovaná recepcia zástupcom primátora mesta Niš, na ktorej sa zúčastnil aj ochranca občanov Srbskej republiky Zoran Pašalić. Na stretnutí sa hovorilo o potrebe prijatia zákona o miestnych ombudsmanoch, ako aj o výhodách existencie tejto inštitúcie na miestnej úrovni. Druhá časť stretnutia zahŕňala návštevu Právnickej fakulty Univerzity v Niši, kde ombudsmani miest Niš a Nový Sad a zástupca Misie OBSE v Srbsku diskutovali o možnosti spolupráce medzi týmito inštitúciami.

* Miestne ombudsmanky miest Niš a Nový Sad Katarina Mitrovski a Marina Popov Ivetić navštívili obec Babušnica a rozprávali sa s predsedníčkou samosprávy Ivanou Stojičić, ako aj s mestom Pirot, kde sa stretli s predsedníčkou mestského zastupiteľstva Pirot Milenou Dimitrijević.

* V dňoch 28. až 30. novembra 2022 sa v Novom Sade konalo druhé stretnutie siete tajomníkov zastupiteľstiev miest, obcí a mestských obcí. V rámci tohto stretnutia vystúpili minister štátnej správy a miestnej samosprávy Aleksandar Martinović, tajomník Zhromaždenia APV Nikola Banjac, predsedníčka Zhromaždenia mesta Nový Sad Jelena Marinković Radomirović, riaditeľ švajčiarskeho úradu pre spoluprácu Richard Koli, stály zástupca UNDP v Srbsku Jakup Beriš a generálny tajomník SKGO Nikola Tarbuk. Po úvodnej prezentácii nasledovalo prvé pracovné stretnutie bolo o miestnych ombudsmanoch. Miestna ombudsmanka mesta Nový Sad a predsedníčka

Asociácie ombudsmanov Srbska Marina Popov Ivetić v tejto časti predstavila prácu združenia s cieľom rozšíriť sieť ombudsmanov v Srbsku, ktorých samosprávy združenie navštívili v predchádzajúcom období, ako aj plány v tejto oblasti v nasledujúcom období. Vyzdvihla aj aktivity, ktoré združenie vyvíja s cieľom prijať zákon o miestnych ombudsmanoch.

* Pokrajinský ochranca občanov – ombudsman usporiadal 5. decembra 2022 výročnú konferenciu siete Život bez násilia s názvom Päť rokov od implementácie zákona o prevencii domáceho násilia – účinky, výzvy a riešenia, ktorej sa zúčastnil aj ombudsman Mesta Nový Sad.

* V rámci trojdňového stretnutia ombudsmanov v Srbskej republike, ktoré sa konalo v Šabaci v dňoch 5. až 7. decembra 2022, bola podpísaná Dohoda o spolupráci medzi ochrancom občanov Srbskej republiky a Asociáciou srbských ombudsmanov. Dohoda definuje princípy budúcej spolupráce, ktorá bude zameraná na rešpektovanie ľudských a menšinových práv a posilnenie inštitúcie ombudsmana v Srbsku.

* Dňa 21. decembra 2022 sa v Novom Sade uskutočnilo školenie splnomocnenca pre informácie verejného významu a ochranu osobných údajov zamerané na oboznámenie manažérov a spracovateľov osobných údajov s aktuálnymi právnymi riešeniami a zaškolenie na správnu aplikáciu zákona o ochrane osobných údajov. Pred miestnym ombudsmanom sa školenia zúčastnila vedúca Odbornej služby Mgr. Marija Dostanić ako osoba určená na ochranu osobných údajov v miestnom ombudsmanovi.

9. ZASTÚPENOSŤ V MÉDIÁCH

Počas roka 2022 médiá viac ako v predchádzajúcich rokoch sledovali prácu miestneho ombudsmana mesta Nový Sad, najmä po zvolení Mariny Popov Ivetić za predsedníčku Asociácie ombudsmanov Srbska. Okrem písomných vydaní jednotlivých médií, ktoré články uverejnili, niektoré z odkazov na publikované texty sú nasledovné:

O správe za 2021. rok boli uverejnené tieto texty:

<https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/304150/Na-sta-se-zale-Novosadjani-Neki-ukazuju-na-krsenje-zakona-drugi-se-zale-na-clanove-porodice.html>

<https://nsuzivo.rs/istaknuto/lokalni-ombudsman-u-izvestaju-za-proteklu-godinu-istakao-povecanje-broja-zalbi-novosadani-najvise-prituzbi-imali-na-rad-sledece-dve-uprave>

<https://www.blic.rs/vesti/novi-sad/na-sta-se-najvise-zale-novosadjani-povecan-broj-zalbi-gradana-ombudsmanu-najvise/ndjk445>

<https://www.mojnovisad.com/vesti/lokalni-ombudsman-na-koje-gradske-sluzbe-su-se-novosadjani-najvise-zalili-id46863.html>

O volebnom zhromaždení Asociácie ombudsmanov Srbska boli uverejnené tieto texty:

https://www.youtube.com/watch?v=sd_naw6OXPM

<https://nsuzivo.rs/istaknuto/marina-popov-ivetic-lokalni-ombudsman-grada-novog-sada-izabrana-za-predsednicu-udruzenja-ombudsmana-srbije>

<https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/314236/Novosadska-zastitnica-gra...>

<https://www.glassumadije.rs/kragujevacka-zastitnica-gradjana-u-upravnom-...>

Dňa 19. júla 2022 mal v rannom programe RTV Vojvodina hosťovanie miestny ombudsman mesta Nový Sad. Témou hosťovania bola prezentácia výskumu o výchove mládeže. Vystúpenie host'a si môžete pozrieť na nasledujúcom odkaze: <https://www.youtube.com/watch?v=liYli8vWfPo>

O projekte návštevy miestnych spoločenstiev uverejnené boli tieto správy:

<https://www.021.rs/story/Novi-Sad/Vesti/318935/Lokalni-ombudsman-obilazi...>

<https://www.youtube.com/watch?v=TgEcod-oglw>

<https://www.dnevnik.rs/novi-sad/desetak-ulica-u-futogu-ceka-kanalizaciju-21-10-2022>

Marina Popov Ivetić a Zoran Pašalić podpísali Dohodu o spolupráci pred inštitúciami, ktoré zastupujú. Táto udalosť bola dobre pokrytá médiami:

<https://www.ombudsman.rs/index.php/2011-12-25-10-17-15/2011-12-26-10-05-...>

...

<https://www.danas.rs/vesti/drustvo/ombudsman-zoran-pasalic-potpisao-spor...>

<https://www.tanjug.rs/srbija/politika/1656/pasalic-potpisao-sporazum-o-s...>

<https://inmedija.net/ostali/23011-pasalic-potpisao-sporazum-o-saradnji-s...>

<https://www.republika.rs/vesti/drustvo/399844/zoran-pasalic-potpisao-spo...>

<https://dijalog.net/zastitnik-gradjana-potpisao-sporazum-o-saradnji-sa-l...>

<https://www.glaspodrinja.rs/aktuelno/34269/sporazum-o-saradnji-zastitnik...>

Okrúhly stôl o výchove mládeže bol pokrytý médiami a odkazy na príspevky sú nasledovné:

<https://www.dnevnik.rs/drustvo/ombudsman-o-mladima-vecina-srednoskolaca-zeli-na-fakultet-04-08-2022>

<https://www.osi-press.com/2022/08/05/ombudsman-o-mladima-vecina-srednjoskolaca-zeli-na-fakultet/>

<https://youtu.be/AKA4XpeLYNc>

<https://youtu.be/bAaAJiSGiUs>

10. FINANČNÉ PROSTRIEDKY

Rozhodnutím o rozpočte mesta Nový Sad na rok 2022 („Úradný vestník mesta Nový Sad“, 56/21 a 25/22) boli miestnemu ombudsmanovi poskytnuté finančné prostriedky vo výške 19 012 896,00 dinárov, ktoré sú plne realizované z rozpočtových

príjmov. Miestny ombudsman minul v priebehu roka 2022 16 924 791,50 dinárov, čo predstavuje cca 89 % z celkových schválených prostriedkov z rozpočtu mesta Nový Sad. Podľa určitých kategórií bolo 67,33 % prostriedkov vynaložených na výdavky na zamestnancov (platy, príplatky a benefity zamestnancov (mzdy), sociálne odvody na náklady zamestnávateľa, naturálne benefity, sociálne benefity pre zamestnancov, náhrady výdavkov za zamestnancov, atď.), 1,58 % prostriedkov bolo vynaložených na služobné cesty, 19,61 % prostriedkov bolo vynaložených na zmluvné služby (administratívne služby, služby vzdelávania a prípravy zamestnancov, odborné služby, ostatné všeobecné služby), 0,25 % prostriedkov bolo vynaložených na materiál a 0,21 % prostriedkov bolo použitých na dary, granty a transfery. Miestny ombudsman v mene nevyčerpaných prostriedkov vrátil do rozpočtu 2 088 104,50 dinára.

MIESTNY OMBUDSMAN

Číslo: XXII-020-12/2023-68

Dátum: 15. marca 2023

Nový Sad

MIESTNY OMBUDSMAN

Marina Popov Ivetić